

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

за работата на
Комисијата за заштита на конкуренцијата во 2011 година

Март 2012

Годишниот извештај за работа на Комисијата за заштита на конкуренцијата во 2011 година е изготвен согласно членот 26 од Законот за заштита на конкуренцијата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/10 и 136/11), со кој е утврдена обврска за Комисијата за заштита на конкуренцијата, најдоцна до 31 март од наредната година, до Собранието на Република Македонија да достави Годишен извештај за работа на Комисијата за заштита на конкуренцијата во претходната година.

Во Годишниот извештај се содржани детални информации за извршување на надлежностите од Законот за заштита на конкуренцијата и Законот за контрола на државна помош, како и детални информации за материјално-финансиското работење на Комисијата за заштита на конкуренцијата.

Во извештајот е даден преглед на активностите реализирани од страна на Комисијата за заштита на конкуренцијата во текот на 2011 година. Притоа е даден посебен осврт на активностите на Комисијата за заштита на конкуренцијата поврзани со спроведувањето на Законот за заштита на конкуренцијата (предметите по кои постапувала Комисијата за заштита на конкуренцијата во управна и прекршочна постапка, изготвените анализи на пазарот и дадени мислења) и активностите поврзани со спроведувањето на Законот за контрола на државната помош (пред се одлуките донесени во постапка на оценка на компатибилноста на државната помош), како и на изготвувањето на останатата регулатива во надлежност на Комисијата за заштита на конкуренцијата. Во овој извештај се прикажани и активностите кои Комисијата за заштита на конкуренцијата ги има остварено во текот на 2011 година на меѓународен план. На крајот од извештајот е даден преглед на финансиското работење на Комисијата за заштита на конкуренцијата во 2011 година.

СОДРЖИНА

ПРЕДГОВОР	5
A. КОНКУРЕНЦИЈА	7
1. Правна рамка	7
1.1 Закон за заштита на конкуренцијата	7
1.2 Подзаконски акти кои произлегуваат од Законот за заштита на конкуренцијата	7
1.3 Упатства, насоки и брошури за примена на конкурентското законодавство	9
2. Активности на Комисијата во 2011 година во областа на заштитата на конкуренцијата	10
2.1 Управни и прекршочни постапки кои се водени пред Комисијата во 2011 година	10
2.1.1 Оцена на договори склучени меѓу претпријатијата	11
2.1.2 Злоупотреба на доминантна позиција	13
2.1.3 Оцена на концентрациите на претпријатијата	15
2.2 Анализи во одредени сектори/ на одделни пазари	22
2.3 Дадени мислења од страна на Комисијата	25
3. Транспарентност	27
Б. ДРЖАВНА ПОМОШ	27
1. Правна рамка	27
2. Методолошки принципи	29
2.1 Закон за државна помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/03,70/06 и 55/07)	29
2.2 Закон за контрола на државната помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/10)	30
3. Активности на Комисијата	30
3.1 Донесени одлуки/решенија за доделена државна помош по години (2008 - 2010 г.)	31
3.2 Државна помош по инструменти	38
3.3 Мислења од страна на Комисијата	40
4. Коментари и заклучоци	41
В. ИНТЕГРАЦИЈА ВО ЕУ И МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА	42
1. Интеграција во ЕУ	42

1.1	Состанок на Поткомитетот за внатрешен пазар и конкуренција	42
1.2	Состанок на Комитетот за стабилизација и асоцијација.....	43
1.3	Извештај на Европската комисија за напредокот на Република Македонија за 2010 година во областа на антитруст и државната помош	43
1.4.	Меѓуресорска соработка на планот на европска интеграција.....	45
2.	Меѓународна соработка.....	45
Г.	АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ НА КОМИСИЈАТА	46
Д.	ЗАКЛУЧОК.....	47

ПРЕДГОВОР

Комисијата за заштита на конкуренцијата (во понатамошниот текст: Комисијата) е основана во 2005 година врз основа на Законот за заштита на конкуренцијата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 4/05, 70/06 и 22/07). Согласно искуствата од земјите членки на ЕУ, Комисијата е организирана како самостоен, колегијален и независен државен орган, одговорен за својата работа единствено пред Собранието на Република Македонија и со основна надлежност - откривање, спречување и санкционирање на различните облици на загрозување, спречување и нарушување на конкуренцијата на пазарот. Комисијата е колегијален орган составен од 5 членови кои ги избира и разрешува Собранието на Република Македонија за период од 5 години при што претседателот и двајца членови се професионално ангажирани во работењето на Комисијата.

Истовремено, согласно одредбите од Законот за државната помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/03, 70/06 и 55/07), Комисијата од јуни 2006 година е надлежна и за надзор над секој облик на државна помош доделен во Република Македонија, во функција на обезбедување слободна конкуренција и пазарен натпревар ослободен од влијанијата на државниот интервенционизам.

Во остварувањето на своите надлежности, Комисијата води управни и прекршочни постапки, па за утврдените повреди на одредбите од Законот за заштита на конкуренцијата изрекува глоба како прекршочна санкција, согласно одредбите од Законот за прекршоците.

Во 2010 година Собранието на Република Македонија донесе два нови закони од делокруг на работата на Комисијата и тоа: Закон за заштита на конкуренцијата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/10) и Закон за контрола на државната помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/10), со што престанаа да важат дотогашните законски прописи од оваа област. Со овие 2 нови закони се изврши понатамошна хармонизација на македонското законодавство во оваа област со законодавството на ЕУ и се надминаа дотогаш констатираните недостатоци во националниот правен систем, кои ја ослабуваа репресивната улога и превентивното дејство на санкциите изречени од Комисијата.

Комисијата е задоволна од остварениот обем на активности и постигнатите резултати на полето на заштитата на конкуренцијата во Република Македонија во текот на 2011 година. Изготвувањето на овој годишен извештај, освен што претставува законска обврска согласно Законот за заштита на конкуренцијата, претставува и корисен начин за обезбедување на транспарентност во работењето на Комисијата, како и за обзnanување на работата на Комисијата пред стручната и бизнис јавноста во Република Македонија. Имено овој Извештај има за цел одлуките и прописите донесени од страна на Комисијата во текот на 2011 година да бидат систематизирани на едно место иако истите се објавуваат во Службен весник на Република Македонија и на веб страната на Комисијата.

Скопје, март 2012 година

КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

Чедомир Краљевски - Претседател

Мевљан Љутфиу - Член

Тодор Зафиров - Член

Ѓорѓи Митрески - Член

Васил Донев - Член

A. КОНКУРЕНЦИЈА

1. Правна рамка

Законската рамка во заштитата на конкуренцијата ја сочинува Законот за заштита на конкуренцијата и подзаконските акти потребни за негова примена.

1.1 Закон за заштита на конкуренцијата

Законот за заштита на конкуренцијата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 04/05, 70/06 и 22/07), беше во сила до 13.11.2010 година. На 13.11.2010 година влезе во сила новиот **Закон за заштита на конкуренцијата** („Службен весник на Република Македонија“, бр. 145/10), кој е целосно усогласен со европското право за заштита на конкуренција односно членовите 101, 102, 106 и 107 од Договорот за функционирање на ЕУ и ЕУ актите: 32003R0001, 32004R0773, 32004R0139, 31997Y1209(01), 52001XC1222(03), 52006XC1208(04) и 52006XC0901(01). На 10 октомври 2011 влезе во сила **Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита на конкуренцијата** („Службен весник на Република Македонија“ бр.136/11) со кој се изврши понатамошно усогласување на Законот за заштита на конкуренцијата („Службен весник на Република Македонија“ бр.145/10) со Законот за општата управна постапка („Службен весник на Република Македонија“ бр.38/05, 110/08 и 51/11), односно се изврши допрецизирање и уредување на одредби за воведување на постапка за ефектуирање на принципот „молчењето значи одобрување“. Истите ќе придонесат за побрзо и поефикасно остварување на правата на граѓаните односно претпријатијата во однос на добивање на решение за изземање од обврската за суспензија на концентрацијата уредена во член 18 од Законот за заштита на конкуренцијата.

1.2 Подзаконски акти кои произлегуваат од Законот за заштита на конкуренцијата

Сите подзаконски акти кои произлегуваат од Законот за заштита на конкуренцијата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 04/05, 70/06 и 22/07) беа донесени во текот на 2005 година. Истите се применуваат и по стапувањето во сила на новиот Закон за заштита на конкуренцијата во 2010 година, а се до донесување на новите уредби предвидени со новиот Закон за заштита на конкуренцијата („Службен весник на Република Македонија“, бр. 145/10). Во 2005 година Владата на Република Македонија на предлог на Комисијата ги донесе следните уредби:

1. Уредба за групно изземање на вертикалните договори за исклучиво право на дистрибуција, селективно право на дистрибуција, исклучиво право на купување и франшизинг („Службен весник на Република Македонија“, бр. 91/05);
2. Уредба за групно изземање на хоризонтални договори за истражување и развој („Службен весник на Република Македонија“, бр. 91/05);

3. Уредба за групно изземање на хоризонтални договори за специјализација („Службен весник на Република Македонија“ бр. 91/05);
4. Уредба за групно изземање на договори за трансфер на технологија, за лиценца или за know - how („Службен весник на Република Македонија“ бр. 91/05);
5. Уредба за групно изземање на договори за дистрибуција и сервисирање на моторни возила („Службен весник на Република Македонија“ бр. 91/05);
6. Уредба за групно изземање на договори за осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 91/05);
7. Уредба за договори од мало значење („Службен весник на Република Македонија“ бр. 91/05) и
8. Уредба за поблиските критериуми за оценка на концентрациите и содржината и формата на известувањето („Службен весник на Република Македонија“ бр. 91/05).

Во 2011 година Комисијата изработи 9 предлог уредби кои произлегуваат од Законот за заштита на конкуренцијата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/10 и 136/11), а кои треба да ги донесе Владата на Република Македонија. По текстот на предлог уредбите КЗК, соодветно на нивната содржина, спроведе широки консултации со надлежните министерства, Државниот завод за индустриска сопственост, Националното Биро за осигурување, Агенција за супервизија за осигурување, Сојуз на стопански комори на Македонија, Стопанска комора на Македонија и Стопанска комора на Северозападна Македонија, а исто така беа објавени и на веб страната на Комисијата со цел сите заинтересирани страни да се произнесат со нивно мислење. Со овие уредби ќе се постигне повисок степен на усогласеност на националното законодавство со ЕУ *acquis* и тоа се следните:

1. Уредба за поблиските услови за групно изземање на одредени видови на договори за трансфер на технологија, за лиценца или за know-how, со која се транспонира ЕУ регулативата 32004R0772;
2. Уредба за поблиските услови за групно изземање на одредени видови договори за истражување и развој, со која се транспонира ЕУ регулативата 32010R1217;
3. Уредба за поблиските услови за групно изземање на одредени видови на хоризонтални договори за специјализација, со која се транспонира ЕУ регулативата 32010R1218;
4. Уредба за групно изземање на одредени видови договори за осигурување, со која се транспонира ЕУ регулативата 32010R0267;
5. Уредба за групно изземање на одредени видови договори за дистрибуција и сервисирање на моторни возила, со која се транспонира ЕУ регулативата 32010R0461;
6. Уредба за групно изземање на одредени видови вертикални договори, со која се транспонира ЕУ регулативата 32010R0330;

7. Уредба за формата и содржината на известувањето за концентрација и потребната документација која се поднесува заедно со известувањето, со која се транспонира ЕУ регулативата 32004R0802;
8. Уредба за поблиските услови за договори од мало значење, со која се транспонира ЕУ мерката 52001XC1222(03) и
9. Уредба за поблиските услови и постапката под кои Комисијата за одлучување по прекршок одлучува за ослободување или намалување на глобата, со која се транспонира ЕУ мерката 52006XC1208(04).

Во периодот на кој се однесува овој годишен извештај, уредбите се сеуште во меѓуресорска консултација.

1.3 Упатства, насоки и брошури за примена на конкурентското законодавство

Во 2011 година Комисијата изготви и донесе три насоки кои се однесуваат на примена на Законот за заштита на конкуренцијата и тоа:

1. Насоки за начинот на изготвување на недоверлива верзија на решенијата на Комисијата (решенија кои не содржат податоци што претставуваат деловна тајна) (февруари 2011 година), усогласени со Насоките на ГД за Конкуренција за пазарни удели во недоверливи верзии на решенија за концентрации (11 декември 2008);
2. Насоки за дефинирање на релевантен пазар за целите на Законот за заштита на конкуренцијата (мај 2011), усогласени со ЕУ мерката 31997Y1209 (01);
3. Насоки за ограничувањата директно поврзани и неопходни за остварување на концентрација (ноември 2011), усогласени со ЕУ мерката 52005XC0305(02).

Од 2005 година досега Комисијата ги има донесено и следните упатства, брошури и насоки за примена на Законот за заштита на конкуренцијата:

- Насоки за оцена на хоризонталните концентрации за целите на Законот за заштита на конкуренцијата (2007);
- Насоки за начинот на одмерување на глобата изречена согласно член 47 од Законот за заштита на конкуренцијата („Службен весник на Република Македонија“ бр.04/05, 70/06 и 22/07) (2007 година);
- Насоки за примена на уредбата за групно изземање на договори за дистрибуција и сервисирање на моторни возила (2007 година);
- Насоки за примена на член 7 став 3 од Законот за заштита на конкуренцијата во врска со член 11 од Законот за заштита на конкуренцијата (2008 година);
- Насоки за оцена на вертикалните и конгломератни концентрации (2008 година);
- Насоки за можни измени и преземање на обврски во однос на пријавените концентрации прифатливи за Комисијата, согласно глава трета – Контрола на концентрациите – од Законот за заштита на конкуренцијата (2010 година);

- Насоки за начинот на одмерување на глобата изречена согласно Законот за заштита на конкуренцијата („Службен весник на Република Македонија“ бр.145/10) (2010 година);
- Водич за Законот за заштита на конкуренцијата (2007 година);
- Брошура за видовите на ограничувања на конкуренцијата согласно Законот за заштита на конкуренцијата (2007 година);
- Брошура за контрола на концентрациите согласно Законот за заштита на конкуренцијата (2007 година);
- Брошура за Уредбата за изземања на вертикалните договори за исклучиво право на дистрибуција, селективно право на дистрибуција, исклучиво право на купување и франшизинг (2007 година);
- Брошура за договори од мало значење (2007 година);

2. Активности на Комисијата во 2011 година во областа на заштитата на конкуренцијата

Основни активности кои Комисијата ги врши согласно Законот за заштита на конкуренцијата се:

1. водење на управни и прекршочни постапки за утврдување на постоење на прекршоци утврдени во Законот за заштита на конкуренцијата;
2. анализа на состојбите на одредени пазари и
3. давање на мислења.

2.1 Управни и прекршочни постапки кои се водени пред Комисијата во 2011 година

Законот за заштита на конкуренцијата утврдува три основни облици на дејствување на претпријатијата со кои може да се спречи, ограничи или наруши конкуренцијата на пазарот. Тоа се: забранети договори, злоупотреба на доминантна позиција и забранети концентрации. Согласно ова, делокругот на Комисијата, во потесна смисла на зборот, ги опфаќа следните основни подрачја:

- оцена на договорите помеѓу претпријатијата;
- спречување и отстранување на злоупотребата на доминантната позиција на претпријатијата и
- контрола на концентрациите на претпријатијата.

Постапките во наведените подрачја согласно Законот за заштита на конкуренцијата („Службен весник на Република Македонија“, бр. 04/05, 70/06 и 22/07), до 13.11.2010 година се водеа пред се како управни постапки пред Комисијата. Доколку Комисијата утврдеше во управна постапка постоење на забранет договор или злоупотреба на доминантна позиција, по правосилното завршување на управната постапка водеше прекршочна постапка за истото однесување. Со донесувањето на новиот Закон за заштита на конкуренцијата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/10 и бр. 136/11), постапките

за оцена на договорите помеѓу претпријатијата и спречување и отстранување на злоупотребата на доминантната позиција на претпријатијата се водат единствено како прекршочни постапки.

2.1.1 Оцена на договори склучени меѓу претпријатијата

Согласно Законот за заштита на конкуренцијата, забранети се сите договори склучени помеѓу претпријатија, сите одлуки на здруженија на претпријатија, како и секоја договорена практика кои произведуваат дејство на територијата на Република Македонија, а чија цел или последица е спречување, ограничување или нарушување на конкуренцијата. Ваквата забрана, дефинирана во член 7 став 1 од Законот, особено се однесува на оние договори, одлуки односно договорени практики чија што цел, односно последица е:

- директно или индиректно фиксирање на куповните или продажните цени или некои други услови на тргување;
- ограничување или контролирање на производството, пазарот, техничкиот развој или инвестициите;
- поделба на пазарот или изворите на снабдување;
- примена на различни услови за исти или слични правни работи со други трговски партнери со што овие ги ставаат во понеповолна конкурентска позиција, и
- условување на склучувањето на договорите со прифаќање од другите договорни страни дополнителни обврски, што по својата природа или согласно со трговските обичаи не се во врска со предметот на договорот.

Од друга страна, договорите, одлуките, односно договорените практики кои што имаат за цел, односно последица спречување, ограничување или нарушување на конкуренцијата, но кои не содржат вакви тешки ограничувања на конкуренцијата, согласно член 7 став (3) од Законот, можат да бидат изземени од примената на член 7 став 1 од Законот за заштита на конкуренцијата, доколку придонесуваат за унапредување на производството или дистрибуцијата на добрата или услугите или за промовирање на техничкиот или економскиот развој, под услов од тоа да имаат сразмерна корист и потрошувачите, со нив да не им се наметнуваат на засегнатите претпријатија ограничувања кои не се неопходни за постигнување на ваквите цели и доколку со ваквите договори, одлуки односно договорени практики не се елиминира во значителен обем конкуренцијата за производите или услугите кои се во прашање.

Покрај ваквите индивидуални изземања, македонскиот систем на заштита на конкуренцијата познава и т.н. групни изземања на точно определени категории на договори, и тоа:

- вертикални договори за исклучиво право на дистрибуција, селективно право на дистрибуција, исклучиво право на купување и франшизинг;
- хоризонтални договори за истражување и развој или за специјализација;
- договори за трансфер на технологија, за лиценца или за know-how;

- договори за дистрибуција или сервисирање на моторни возила и
- договори за осигурување.

Групното изземање на овие категории на договори се врши врз основа на соодветни уредби донесени од Владата на Република Македонија во 2005 година (види точка 1.2).

Во 2011 година, Комисијата по службена должност поведе 1 прекршочна постапка за постоење на забранет договор и за истата во периодот на кој се однесува овој извештај сеуште не беше донесено решение.

Во истиот период, Комисијата по службена должност донесе 2 решенија во управна постапка за постоење на забранет договор и тоа:

1. **Решение бр. 08-5 од 04.07.2011 година за постоење на забранет договор во постапка поведена по службена должност против Националната федерација на агенциите за привремени вработувања на Македонија и Агенциите за привремени вработувања: Партнер, Некст Левел, Лизинг, ЕСЛ, Тренквалдер, ДЕКРА вработување ДООЕЛ и Аксиос Вардар,** со кое се утврди дека горенаведените субјекти склучиле забранет договор и/или договорена практика чија цел била спречување, ограничување или нарушување на конкуренцијата на пазарот за обезбедување на услуги на посредување при вработување на територијата на Република Македонија. Имено, горенаведените субјекти на состанок на Националната Федерација на агенциите за привремени вработувања на Македонија заеднички препорачале минимален износ на провизија кој агенциите - членки на Националната Федерација на агенциите за привремени вработувања на Македонија требало да го наплатуваат од работодавачот - корисник за обезбедената услуга на посредување при вработување (провизија), со што индиректно ги фиксирале продажните цени на услугите кои ги обезбедуваат агенциите за привремено вработување - членки на Националната федерација на агенциите за привремено вработување на Македонија и на тој начин сториле повреда од член 7 став (1) точка 1) од Законот за заштита на конкуренцијата. Против Решението на КЗК се поднесени тужби за поведување на управен спор пред Управниот суд на Република Македонија и постапката пред Управниот суд на Република Македонија е во тек.
2. **Решение бр. 08-158/5 од 12.09.2011 година за постоење на забранет договор во постапка поведена по службена должност против Авто Мото Сојуз на Македонија, Сојуз на возачи на Македонија и Автосообраќаен училишен центар „Боро Петрушевски“ на град Скопје,** со кое се утврди дека горенаведените субјекти склучиле забранет договор и/или договорена практика на начин што одлуките и ценовниците кои ги донеле и во кои се утврдени цените за технички преглед на моторни и приклучни возила претходно меѓусебно ги усогласиле со што директно ги фиксирале продажните цени за услугата технички преглед на моторни и приклучни возила на територијата на Република Македонија, а со цел спречување, ограничување или нарушување на конкуренцијата на пазарот за обезбедување на услугата - технички преглед на моторни и приклучни возила на територијата на Република Македонија, со што сториле повреда од член 7 став (1) точка 1) од Законот за заштита на конкуренцијата. Против решението

на КЗК се поднесени тужби за поведување на управен спор пред Управниот суд на Република Македонија и постапката пред Управниот суд на Република Македонија е во тек.

2.1.2 Злоупотреба на доминантна позиција

Согласно Законот за заштита на конкуренцијата забранета е секоја злоупотреба на доминантна позиција од едно или повеќе претпријатија на релевантниот пазар или негов суштински дел. Во Законот се дадени 6 особени случаи кои претставуваат злоупотреба на доминантната позиција:

- директно или индиректно наметнување на нефер куповни или продажни цени или други нефер услови на тргување;
- ограничување на производството, пазарите или техничкиот развој на штета на потрошувачите;
- примена на различни услови за исти или слични правни работи со други трговски партнери, со што се ставаат во понеповолна конкурентска позиција;
- условување на склучување договори со прифаќање од другите договорни страни дополнителни обврски, што по својата природа или согласно со трговските обичаи, не се во врска со предметот на договорот;
- одбивање да се тргува или поттикнување и барање од други претпријатија или здруженија на претпријатија да не купуваат или продаваат производи или услуги на некое определено претпријатие, со намера на нечесен начин да му нанесат штета на тоа претпријатие и
- одбивање да му се овозможи пристап во сопствената мрежа или други инфраструктурни објекти на друго претпријатие за соодветен надомест, под услов без ваквото истовремено користење, другото претпријатие, заради правни или фактички причини да биде оневозможено да дејствува како конкурент на доминантното претпријатие.

По основ на злоупотреба на доминантна позиција во текот на 2011 година Комисијата поведе 3 прекршочни постапки за утврдување на постоење на злоупотреба на доминантна позиција, донесе 5 прекршочни решенија со кои изрече казна за сторена злоупотреба на доминантна позиција, а за 2 постапки во периодот на кој се однесува овој извештај сеуште не беше донесено решение во прекршочна постапка.

Во 2011 година Комисијата ги донесе следните 5 прекршочни решенија со кои изрече казна за сторена злоупотреба на доминантна позиција и тоа:

1. **Решение ПП бр. 09-13/3 од 04.03.2011 година** – донесено во постапка поведена по службена должност против **против ОНЕ** за сторен прекршок од член 47 став (1) точка 2 од Законот за заштита на конкуренцијата - злоупотреба на доминантната позиција на пазарот на завршување на повик во јавната мобилна комуникациска мрежа во сопственост на ОНЕ-Телекомуникациски услуги ДОО Скопје преку директно наметнување на територијата на Република Македонија на нефер продажни цени на начин што тарифирањето за повикувач кон претплатник на ОНЕ-Телекомуникациски

услуги ДООЕЛ Скопје кој ја има активирано услугата “говорна пошта” започнувало од моментот на воспоставувањето на повик, односно од моментот на активирање на говорниот автомат за оставање пораки, при што говорната порака за најава била дел од сервисот и била предмет на интервалот кој се тарифира. КЗК на сторителот **му изрече глоба во износ од 15.313.500,00 денари, која тој ја плати во определениот рок;**

2. **Решение ПП бр. 09-15/8 од 16.03.2011 година** - донесено во постапка поведена по службена должност против ЕВН за сторен прекршок од член 47 став (1) точка 2 од Законот за заштита на конкуренцијата на начин што како претпријатие кое поседува доминантна позиција на пазарот на снабдување со електрична енергија на тарифни потрошувачи на мало на територијата на Република Македонија, во периодот од 27.05.2006 година до 28.02.2008 година, ја злоупотребило доминантната позиција на овој пазар преку наметнување на нефер услови на тргување на територијата на Република Македонија на начин што на тарифните потрошувачи на мало за месечната сметка за потрошена електрична енергија им пресметувал и наплатувал манипулативен трошок во фиксен износ од 6 денари. КЗК на сторителот на прекршокот му изрече **глоба во износ од 30.627.000,00 денари која тој ја плати во определениот рок;**
3. **Решение ПП бр. 09-5/5 од 21.04.2011 г.** - донесено во постапка поведена по службена должност против Македонски Телеком АД Скопје за сторен прекршок од член 47 став (1) точка 2 од Законот за заштита на конкуренцијата, во врска со член 14 став (2) од Законот за заштита на конкуренцијата („Службен весник на РМ“ бр. 4/05 и 70/06). Со решението КОП при КЗК утврди дека Македонски Телеком АД -Скопје, како претпријатие кое поседува доминантна позиција на пазарот на јавни фиксни и телефонски мрежи и услуги на територијата на Република Македонија, во периодот од 01.07.2006 година до 28.02.2007 година, ја злоупотребило својата доминантна позиција на овој пазар преку директно наметнување на нефер услови на тргување на територијата на Република Македонија на начин што во деталната месечна сметка за јавни телефонски услуги на своите претплатници им пресметувал и наплатувал посебен надомест за покривање на трошоците за подготовка на сметката на име манипулативен трошок во фиксен износ од 6 денари за корисниците на минимален пакет, 25 денари за резидентни корисници и 50 денари за бизнис корисници. КЗК на сторителот му изрече **парична казна во износ од 61.377.000,00 денари, која тој ја плати во определениот рок;**
4. **Решение бр. 09-1/13 од 24.06.2011г.** – донесено во постапка поведена по барање на ЈКП Комуналец Пехчево против ЈКП „Услуга“ Ц.О. Берово за сторен прекршок согласно член 59 став (1) точка 2) од Законот за заштита на конкуренцијата, поточно злоупотреба на неговата доминантна позиција на пазарот на снабдување со вода за пиење за селата Умлена и Робово во периодот од 01.10.2006 г. до 02.09.2009 г. Имено ЈКП „Услуга“ Ц.О. Берово на Јавното комунално претпријатие „Комуналец“ - Пехчево за испорака на м³ вода за пиење до мерниот инструмент (водомер) на селата Умлена и Робово (што преставува големопродажна услуга) му наплатувал малопродажна цена наместо големопродажна. Ова претставува директно наметнување на нефер

продажни цени, што е забрането со член 11 став (2) точка 1) од Законот за заштита на конкуренцијата. КЗК на сторителот му изрече **глоба во износ од 60.000,00 денари**. Против решението на КЗК е поднесена тужба за поведување на управен спор пред Управниот суд на Република Македонија и постапката пред Управниот суд на Република Македонија е во тек;

5. **Решение бр. ПП бр. 09-3/11 од 26.09.2011г. - КЗК против Јавно претпријатие за комунална дејност Охридски Комуналец Охрид** за сторен прекршок од член 59 став (1) точка 2) злоупотреба на доминантна позиција во смисла на член 11 став (2) точка 1) од Законот за заштита на конкуренцијата. Имено Јавното претпријатие за комунална дејност Охридски Комуналец Охрид кое поседува доминантна позиција на пазарот на изградба, реконструкција, управување и одржување на гробиштата на територија на општина Охрид во периодот од 25.05.2010 година до 04.01.2011 година сторило злоупотреба на доминантна позиција преку директно наметнување на нефер услови на тргување на начин што при склучување на договор за пристап и користење на инфраструктурата на Градските гробишта во Охрид со кои управува, ЈП „Охридски Комуналец“ - Охрид неоправдано со истиот им наметнува на операторите на погребални услуги плаќање на дополнителен износ од 10.000,00 ден. месечно на име одржување на хигиена и јавна чистота на целокупната инфраструктура која операторот на погребални услуги ја користи при извршувањето на погреб. КЗК на сторителот **му изрече глоба во износ од 120.000,00 денари**. Против решението на КЗК е поднесена тужба за поведување на управен спор пред Управниот суд на Република Македонија и постапката пред Управниот суд на Република Македонија е во тек.

2.1.3 Оцена на концентрациите на претпријатијата

Глава трета од Законот за заштита на конкуренцијата се однесува на контрола на концентрациите.

Согласно Законот за заштита на конкуренцијата учесниците во концентрацијата (во натамошниот текст: учесници) се должни да ја известат Комисијата за концентрацијата доколку настанува промена во контролата на долгорочни основи и доколку:

1. Заедничкиот вкупен годишен приход на сите претпријатија учесници остварен со продажба на стоки и/или услуги на светскиот пазар, го надминува износот од 10 милиони евра во денарска против вредност по курсот на денот на составување на годишната пресметка, остварен во деловната година што и претходи на концентрацијата при што најмалку еден учесник мора да биде регистриран во Република Македонија или
2. заедничкиот вкупен годишен приход на сите претпријатија учесници, остварен со продажба на стоки и/или услуги во Република Македонија, го надминува износот од 2,5 милиони евра во денарска против вредност по курсот на денот на составување на годишната пресметка, остварен во текот на деловната година што и претходи на концентрацијата или

3. учеството на пазарот на еден од учесниците изнесува повеќе од 40% или вкупното учество на учесниците на пазарот изнесува повеќе од 60% во годината што и претходи на концентрацијата.

Комисијата врши оценка на пријавените концентрации и донесува решение со кое утврдува дали пријавената концентрација е во согласност или не е во согласност со Законот за заштита на конкуренцијата.

Во 2011 година до Комисијата беа поднесени 22 известувања за концентрации и беа донесени 18 решение.

Постапки по однос на поднесени известувања за концентрации во 2011г.

Број на поднесени известувања	22
Донесени решенија - вкупно	18
- Одобрени концентрации (е во согласност со Законот)	18
- Условно одобрени концентрации	/
- Забранети концентрации (не е во согласност со Законот)	/
- Концентрацијата не потпаѓа под одредбите на Законот	/

Во сите 18 решенија е утврдено дека концентрациите се во согласност со Законот за заштита на конкуренцијата, односно, концентрациите се одобрени и тоа:

1. Решение бр. 08-41 од 26.01.2011 за концентрација помеѓу **Силган Холдингс Инц (Silgan Holdings Inc)** со седиште на ул. 4 Ландмарк Скуаре, Суите 400, Стамфорд, Џоннеџицут 06901-2596 САД (Landmark Square, Suite 400, Stamford, Connecticut 06901-2596, USA) и **Друштво за производство на лимена амбалажа и трговија Вогел и Ноот Пекицинг ДОО**, со седиште на ул. Прилепска 66, Битола, Република Македонија. Учесниците во концентрацијата се активни на пазарот на **метални конзерви и конзерви направени од бел лим**. Во наведеното решение Комисијата утврди дека концентрацијата иако потпаѓа под одредбите од Законот за заштита на конкуренцијата, нема да има за последица значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или на негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците и е во согласност со одредбите на Законот за заштита на конкуренцијата;
2. Решение бр. 08-42 од 26.01.2011 година за концентрација помеѓу **ГОФИ - Група за финансирање и инвестиции СА (GOFI – Group of Finance and Investment SA)** со седиште на ЦХ-6815 Мелиде, Виа Покобели 14,

Швајцарија (CH-6815 Melide, Via Pocobelli 14, Switzerland) и **ЕуроНетКом-Приштина ДОО (EuroNetCom – Prishtina L.L.C.)**, друштво со ограничена одговорност, со седиште на ул. Софали - Приштина бр. 94, Приштина, Република Косово, и **ЕуроНетКом-Тирана (EuroNetCom – Tirana)**, друштво со ограничена одговорност, со седиште на ул. Руга Андон Зако Чајупи, паллат 9 – катеш, пербалле Фармаци Даја, Тирана, Република Албанија (ul.Rruga Andon Zako Cajupi, pallat 9 – katesh, perballe Farmaci Daja, Tirana, Republika Albanija) Учесниците во концентрацијата се активни на **пазарот на икт опрема и услуги**. Во наведеното решение Комисијата утврди дека концентрацијата иако потпаѓа под одредбите од Законот за заштита на конкуренцијата, нема да има за последица значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или на негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците и е во согласност со одредбите на Законот за заштита на конкуренцијата;

3. Решение бр. 08-44 од 04.03.2011 година за концентрација помеѓу **Валеант Фармачеутикалс Интернешнл, Инк. (Valeant Pharmaceuticals International, Inc.)** со регистрирано седиште на ул. Мисисауга, Мисисауга, Онтарио Л5Х 8М5, Канада од една страна и **ФармаСвис СА, (PharmaSwiss SA)** со регистрирано седиште на ул. Бундесплац 1, ЦХ-6300, Цуг, Швајцарија од друга страна. Учесниците во концентрацијата се активни на **пазарот за фармацевтски производи**. Во наведеното решение Комисијата утврди дека концентрацијата иако потпаѓа под одредбите од Законот за заштита на конкуренцијата, нема да има за последица значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или на негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците и е во согласност со одредбите на Законот за заштита на конкуренцијата;
4. Решение бр. 08-45 од 18.03.2011 година за концентрација помеѓу **Халк Банка А.Ш (Türkiye Halk Bankasi A.S.)** со регистрирано седиште на 2. Кадде Бр: 63 06520 Согутоузу Анкара, Р. Турција од една страна и **Извозна и Кредитна Банка АД Скопје** со регистрирано седиште на Ул. Мито Хаџивасилев Јасмин бб, Скопје Р. Македонија од друга страна. Учесниците во концентрацијата се активни на **пазарот за давање финансиски услуги согласно член 7 од Законот за банки на РМ**. Во наведеното решение Комисијата утврди дека концентрацијата иако потпаѓа под одредбите од Законот за заштита на конкуренцијата, нема да има за последица значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или на негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците и е во согласност со одредбите на Законот за заштита на конкуренцијата;
5. Решение бр. 08-46 од 7.04.2011 година за концентрација помеѓу **Шибра Бетајлигунгсфервалтунг ДОО (SCHIEBRA BETEILIGUNGSVERWALTUNGS GmbH)** со регистрирано седиште на Шонбруннер Штрасе 289, 1120 Виена, Австрија од една страна и **БРАМАК Дахсистеме интернационал ГмбХ**

(Bramac Dachsysteme International GmbH) и **БРАМАК Дахсистеме Холдинг ГмбХ (Bramac Dachsysteme Holding GmbH)** со регистрирано седиште на Брамакштрасе 9, 3380 Пехларн, Австрија од друга страна. Учесниците во концентрацијата се активни на **пазарот за ќерамиди и други покривни материјали за коси покриви**. Во наведеното решение Комисијата утврди дека концентрацијата иако потпаѓа под одредбите од Законот за заштита на конкуренцијата, нема да има за последица значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или на негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците и е во согласност со одредбите на Законот за заштита на конкуренцијата;

6. Решение бр. 08-56 од 20.04.2011г. за концентрација помеѓу **Винербергер Дах Бетајлигунгс ГмбХ (Wienerberger Dach Beteiligungs GmbH)** со регистрирано седиште на Винерберг Сити, Винербергштрасе 11, 1100 Виена, Австрија од една страна и **ВИБРА Тондахцигел Бетајлигунгс ГмбХ (WIBRA Tondachziegel Beteiligungs-GmbH)** со регистрирано седиште на Винерберг Сити, Винербергштрасе 11, 1100 Виена, Австрија од друга страна. Учесниците во концентрацијата се активни на **пазарот за ќерамиди и други покривни материјали за коси покриви**. Во наведеното решение Комисијата утврди дека концентрацијата иако потпаѓа под одредбите од Законот за заштита на конкуренцијата, нема да има за последица значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или на негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците и е во согласност со одредбите на Законот за заштита на конкуренцијата;
7. Решение бр. 08-63 од 17.06.2011г. за концентрација помеѓу **Тиккурила Оиј (Tikkurila Oyj)** со регистрирано седиште на поштенски фах 53, Кунинкаалантие 1, 01301 Вантаа, Финска од една страна и **Зорка Колор ДООЕЛ Скопје** со регистрирано седиште на ул. Перо Наков б.б. Скопје, Македонија од друга страна. Учесниците во концентрацијата се активни на **пазарот за продажба на декоративни премази и пазарот за продажба на индустриски премази**. Во наведеното решение Комисијата утврди дека концентрацијата иако потпаѓа под одредбите од Законот за заштита на конкуренцијата, нема да има за последица значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или на негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците и е во согласност со одредбите на Законот за заштита на конкуренцијата;
8. Решение бр. 08-65 од 08.08.2011г. за концентрација помеѓу **Нестле С.А. (Nestle S.A.)** со регистрирано седиште на 55 Авенуе Нестле, 1800 Вевеј, Швајцарија од една страна и **Центро-Спице ДОО (Centro-Spice DOO)** со регистрирано седиште на Добановачки пут б.б., Белград, Сурчин, Србија од друга страна. Учесниците во концентрацијата се активни на **пазарите за продажба на: зачини, смеси за подготовка на јадења, дехидрирани супи, ладни сосови, коцки за готвење, чоколадни намази, чоколадца и**

чоколадни табли, чоколадни пијалаци, чај и основни намирници (пченка). Во наведеното решение Комисијата утврди дека концентрацијата иако потпаѓа под одредбите од Законот за заштита на конкуренцијата, нема да има за последица значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или на негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците и е во согласност со одредбите на Законот за заштита на конкуренцијата;

9. Решение бр. 08-66 од 03.08.2011г. за концентрација помеѓу **Волксваген АГ (Volkswagen AG)** со регистрирано седиште на Берлинер Ринг 2, 38440 Волфсбург, Германија од една страна и **МАН СЕ (MAN SE)** со регистрирано седиште на Унгерерстр. 69, 80805 Минхен, Германија од друга страна. Учесниците во концентрацијата се активни на **пазарот на средно товарни возила (од 5-16 тона) и пазарот на тешки товарни возила (над 16 тона).** Во наведеното решение Комисијата утврди дека концентрацијата иако потпаѓа под одредбите од Законот за заштита на конкуренцијата, нема да има за последица значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или на негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците и е во согласност со одредбите на Законот за заштита на конкуренцијата;
10. Решение бр. 08-68 од 28.09.2011г. за концентрација помеѓу **Волонг Холдинг Груп Цо. Лтд. (Wolong Holding Group Co. Ltd.)** со регистрирано седиште на ул. 1801 Вест Ремин Роуд, Шангју 312300, Зејианг, Народна Република Кина од една страна и **АТБ Аустрија Антрибстехник Акциенгезелшафт (ATB Austria Antriebstechnik Aktiengesellschaft)** со регистрирано седиште на ул. Вехтергасе 1/Топ 12, Виена, Австрија од друга страна. Учесниците во концентрацијата се активни на **пазарот на трговија на големо со електромотори, генератори и трансформатори.** Во наведеното решение Комисијата утврди дека концентрацијата иако потпаѓа под одредбите од Законот за заштита на конкуренцијата, нема да има за последица значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или на негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците и е во согласност со одредбите на Законот за заштита на конкуренцијата;
11. Решение бр. 08-71 од 06.10.2011г. за концентрација помеѓу **АГРАНА Бетеилигунгс-Акциенгезелшафт (AGRANA Beteiligungs–Aktiengesellschaft)** со регистрирано седиште на Донау–Сити–Штрасе 9, А-1220, Виена, Австрија од една страна и **РВА Рајфајзен Варе Австрија Акциенгезелшафт (RWA Raiffeisen Ware Austria)** со седиште на Виенербергштрасе 3, А-1100 Виена, Австрија од друга страна. Учесниците во концентрацијата се активни на **пазарот на концентрати за овошни сокови.** Во наведеното решение Комисијата утврди дека концентрацијата иако потпаѓа под одредбите од Законот за заштита на конкуренцијата, нема да има за последица значително спречување, ограничување или нарушување на

ефективната конкуренција на пазарот или на негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците и е во согласност со одредбите на Законот за заштита на конкуренцијата;

12. Решение бр. 08-74 од 13.10.2011г. за концентрација помеѓу **Аџбадем Саглик Хизметлери ве Тицарет А.Ш. (Acibadem Saglik Hizmetleri ve Ticaret A.S.)** со регистрирано седиште на Текин Сокак бр.8, Кадикој, Истанбул, Турција од една страна и **Приватна здравствена установа во мешовита сопственост – Клиничка болница СИСТИНА Скопје** со регистрирано седиште на ул. Скупи бр.5а Скопје и **Друштво за трговија и услуги за медицинска опрема Аџбадем Систина Медикал Компани ДООЕЛ Скопје** со регистрирано седиште на ул. Скупи бр.5а Скопје од друга страна. Учесниците во концентрацијата се активни на **пазарот на болнички услуги и пазарот на специјализирани услуги на медицина на трудот**. Во наведеното решение Комисијата утврди дека концентрацијата иако потпаѓа под одредбите од Законот за заштита на конкуренцијата, нема да има за последица значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или на негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците и е во согласност со одредбите на Законот за заштита на конкуренцијата;
13. Решение бр. 08-73 од 13.10.2011г. за концентрација помеѓу **Нектар ДОО Бачка Паланка (Nectar doo Бачка Palanka)** со регистрирано седиште на ул. Новосадски пут бр. 9, 21400 Бачка Паланка, Србија од една страна и **Фруктал Живилска индустрија ДД Словенија (Fructal Zivilska Industrija dd)** со регистрирано седиште на ул. Товарнишка Цеста бр. 7, 5270 Ајдовшчина, Словенија од друга страна. Учесниците во концентрацијата се активни на **пазарот на овошни сокови, нектари и џусови**. Во наведеното решение Комисијата утврди дека концентрацијата иако потпаѓа под одредбите од Законот за заштита на конкуренцијата, нема да има за последица значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или на негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците и е во согласност со одредбите на Законот за заштита на конкуренцијата;
14. Решение бр. 08-75 од 22.11.2011г. за концентрација помеѓу **Алфа Банка АД Атина, Грција** со регистрирано седиште на ул. Стадиу бр. 40 Атина, Грција од една и **ЕФГ Еуробанк Ергасиас АД Атина, Грција**, со регистрирано седиште на ул. Отонос бр. 8, Атина, Грција од друга страна. Учесниците во концентрацијата се активни на **пазарот на банкарски услуги**. Во наведеното решение Комисијата утврди дека концентрацијата иако потпаѓа под одредбите од Законот за заштита на конкуренцијата, нема да има за последица значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или на негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на

доминантната позиција на учесниците и е во согласност со одредбите на Законот за заштита на конкуренцијата;

15. **Решение бр. 08-76 од 06.12.2011г. за концентрација помеѓу КОКА - КОЛА БЕВЕРАГЕС ХОЛДИНГС II Б.В. (СОСА – COLA BEVERAGES HOLDINGS II B.V.) со регистрирано седиште на Наритаверг 165, 1043 БВ, Амстердам, Холандија и Брау Унион АГ (Brau Union AG) со регистрирано седиште на ул. Пошахестр. 35, 4020, Линц, Австрија од една страна и ПИВАРА АД СКОПЈЕ, со регистрирано седиште на ул. 808 бр.12, 1000 Скопје, Република Македонија од друга страна.** Учесниците во концентрацијата се активни на пазарот на пиво и безалкохолни газирани пијалоци. Во наведеното решение Комисијата утврди дека концентрацијата иако потпаѓа под одредбите од Законот за заштита на конкуренцијата, нема да има за последица значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или на негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците и е во согласност со одредбите на Законот за заштита на конкуренцијата;
16. **Решение бр. 08-78 од 09.12.2011г. за концентрација помеѓу ЕВН Електростопанство на Македонија Акционерско друштво за дистрибуција на електрична енергија со регистрирано седиште на ул. 11 Октомври бр. 9 Скопје од една страна и Друштво за производство на електрична енергија, компјутерски и софтверски услуги АЛБНОР КОМПАНИ ДООЕЛ со регистрирано седиште на ул. Борис Кидрич бр. 1, Тетово од друга страна.** Учесниците во концентрацијата се активни на пазарот на производство на електрична енергија. Во наведеното решение Комисијата утврди дека концентрацијата иако потпаѓа под одредбите од Законот за заштита на конкуренцијата, нема да има за последица значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или на негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците и е во согласност со одредбите на Законот за заштита на конкуренцијата;
17. **Решение бр. 08-79 од 14.12.2011г. за концентрација помеѓу Куанмах (Quanmax) со главно седиште на Индустриезеиле 35, 4021 Линц, Австрија и Гросо Холдинг Компанија мбХ (Grosso) со главно седиште на Валфишгасе 5, 1015, Виена, Австрија од една страна и С&Т Интегративни Системи и Технолошка Дистрибуција АГ (S&T System Integration & Technology Distribution AG) со регистрирано седиште на Геиселберстрасе 17-19/Стиеге 3, 1110, Виена, Австрија од друга страна.** Учесниците во концентрацијата се активни на пазарот на информатичка технологија. Во наведеното решение Комисијата утврди дека концентрацијата иако потпаѓа под одредбите од Законот за заштита на конкуренцијата, нема да има за последица значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или на негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците и е во согласност со одредбите на Законот за заштита на конкуренцијата и

18. **Решение бр. 08-85 од 23.12.2011г. за концентрација помеѓу Интегрејтед Хелткер Холдингс Сдн Бхд (Integrated Healthcare Holdings Sdn Bhd) со регистрирано седиште на Suite 17-01, Level 17, The Gardens South Tower, Mid Valley City, Lingkaran Syed Putra, 59200 Куала Лумпур, Малезија, Г-дин Мехмет Али Ајднлар (Mehmet Ali Aydınlar) со адреса на ул. Kandilli Rasathane Caddesi Idman No. 5 Demirevler Sitesi Üsküdar, Истанбул, Турција, од една страна и Аџибадем Саглик Јатирилари Холдинг А.Ш (Acibadem Saglik Yatirimlari Holding A.Ş.) со регистрирано седиште на Fahrettin Kerim Gökay Caddesi No. 49 Altunizade, Üsküdar, Истанбул, Република Турција, од друга страна. Учесниците во концентрацијата се активни на пазарот на болнички услуги. Во наведеното решение Комисијата утврди дека концентрацијата иако потпаѓа под одредбите од Законот за заштита на конкуренцијата, нема да има за последица значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или на негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците и е во согласност со одредбите на Законот за заштита на конкуренцијата.**

2.2 **Анализи во одредени сектори/ на одделни пазари**

Комисијата ги следеше состојбите на пазарот во Република Македонија и изврши анализа за остварувањето и развојот на конкуренцијата во следните сектори/ пазари:

- **Следење на состојбите и анализа на финансискиот сектор**

Комисијата секоја година ги следи и анализира состојбите во банкарскиот сектор од аспект на заштитата на конкуренцијата.

Банкарскиот сектор во Република Македонија во 2011 година го сочинуваа седумнаесет банки и тоа: Комерцијална Банка АД Скопје, Стопанска Банка АД Скопје, Централна Кооперативна Банка АД Скопје, Капитал Банка АД Скопје, Стопанска Банка АД Битола, НЛБ Тутунска Банка АД Скопје, Прокредит Банка АД Скопје, Охридска Банка АД Охрид, Халк Банка АД Скопје¹, Универзална Инвестициона Банка АД Скопје, Алфа Банка АД Скопје, Шпаркасе Банка АД Скопје, Еуростандард Банка АД Скопје, ТТК Банка АД Скопје, Поштенска Банка АД Скопје, Македонска Банка за подршка на развојот АД Скопје и Зираат Банка АД Скопје.

Според Народна Банка на Република Македонија банките во Република Македонија се делат во три групи - големи, средни и мали - според вкупната актива. Во групата големи банки спаѓаат: Комерцијална Банка АД Скопје, Стопанска Банка АД Скопје, НЛБ Тутунска Банка АД Скопје и Охридска Банка АД Охрид², додека во групата на средни банки спаѓаат: Алфа Банка АД Скопје, Халк

¹ ИК Банка во Јули 2011 се ребрендираше во Халк Банка АД Скопје

² Во вториот квартал од 2011 година активата на Охридска Банка АД Охрид се зголемува и истата преминува од групата средни банки во групата големи банки, според вкупната актива.

Банка АД Скопје, Шпаркасе АД Скопје, Прокредит Банка АД Скопје, Стопанска Банка АД Битола, ТТК Банка АД Скопје, Македонска Банка за поддршка на развојот АД Скопје и Универзална Инвестициона Банка АД Скопје. Во групата мали банки спаѓаат: Еуростандард Банка АД Скопје, Зираат Банка АД Скопје, Капитал Банка АД Скопје, Поштенска Банка АД Скопје, Статер Банка АД Куманово и Централна Кооперативна Банка АД Скопје.

Банкарскиот сектор во Република Македонија во 2010³ година го сочинуваа осумнаесет банки и тоа: Комерцијална Банка АД Скопје, Стопанска Банка АД Скопје, Централна Кооперативна Банка АД Скопје, Капитал Банка АД Скопје, Стопанска Банка АД Битола, Тутунска Банка АД Скопје, Прокредит Банка АД Скопје, Охридска Банка АД Охрид, Извозна и Кредитна Банка АД Скопје, Универзална Инвестициона Банка АД Скопје, Алфа Банка АД Скопје, Шпаркасе Банка АД Скопје, Еуростандард Банка АД Скопје, ТТК Банка АД Скопје, Статер Банка АД Куманово⁴, Поштенска Банка АД Скопје, Македонска Банка за поддршка на развојот АД Скопје и Зираат Банка АД Скопје.

Во 2010 година, во групата големи банки спаѓаат: Комерцијална Банка АД Скопје, Стопанска Банка АД Скопје и НЛБ Тутунска Банка АД Скопје, додека во групата на средни банки спаѓаат: Алфа Банка АД Скопје, Извозна и Кредитна Банка АД Скопје, Шпаркасе АД Скопје, Охридска Банка АД Охрид, Прокредит Банка АД Скопје, Стопанска Банка АД Битола, ТТК Банка АД Скопје, Македонска Банка за поддршка на развојот АД Скопје⁵ и Универзална Инвестициона Банка АД Скопје. Во групата мали банки спаѓаат: Еуростандард Банка АД Скопје, Зираат Банка АД Скопје, Капитал Банка АД Скопје, Поштенска Банка АД Скопје, Статер Банка АД Куманово, Централна Кооперативна Банка АД Скопје.

Комисијата ги прибира податоците од сите банки во Република Македонија за остварените вкупни годишни приходи, како и за нивните годишни приходи остварени од камати, годишни приходи остварени од надоместоци и провизии, нето приходите од курсни разлики и останатите приходи од дејноста. Врз основа на овие податоци, Комисијата го утврди пазарното учество на секоја банка според различните видови на приходи за 2010 година, како што е дадено во табелата.

³ 2010 година е земена во предвид бидејќи ревидираните финансиски извештаи на банките за 2011 година, во моментот на подготовката на извештајот сеуште не се изготвени, односно се во подготовка

⁴ Врз основа на решението на Комисијата за заштита на конкуренцијата бр. 08-6 од 29.03.2010 со кое се утврдува дека концентрацијата е во согласност со одредбите на Законот за заштита на конкуренцијата, како и врз основа на Решението на гувернерот на Народната банка на Република Македонија бр. 5082 од 07.12.2010 година е издадена дозвола за статусна промена - присоединување на „Статер банка“ АД Куманово кон „Централна кооперативна банка“ АД Скопје. На 03.01.2011 година присоединувањето е запишано во Централниот регистар на Република Македонија, а „Статер банка“ АД Куманово е избришана од регистарот

⁵ Во 2010 година Македонска Банка за поддршка на развојот преминува од групата на мали банки во групата на средни банки.

Банки во РМ	Пазарно учество на банките во РМ за 2010 година изразено во %, според различни видови на приходи				
	Приходи од камата	Приходи од провизии и надоместоци	Нето приходи од курсни разлики	Останати приходи од дејноста	Вкупни приходи за 2010 година
ИК Банка АД Скопје	0-5	0-5	0-5	0-5	0-5
Уни Банка АД Скопје	0-5	0-5	5-10	0-5	0-5
ТТК Банка АД Скопје	0-5	0-5	0-5	5-10	0-5
Стопанска Банка АД Скопје	20-30	20-30	20-30	20-30	20-30
Стопанска Банка АД Битола	0-5	0-5	0-5	0-5	0-5
Централна Кооперативна Банка АД Скопје	0,38	0-5	0-5	5-10	0-5
Прокредит Банка АД Скопје	5-10	0-5	0-5	0-5	5-10
Поштенска Банка АД Скопје	0-5	0-5	0,01	0-5	0-5
Охридска Банка АД Охрид	5-10	0-5	5-10	0-5	0-5
НЛБ Тутунска Банка АД Скопје	10-20	20-30	10-20	10-20	20-30
Комерцијална Банка АД Скопје	20-30	20-30	20-30	20-30	20-30
Капитал Банка АД Скопје	0-5	0-5	0-5	0-5	0-5
Шпаркасе Банка АД Скопје	0-5	0-5	0-5	0-5	0-5
Еуростандард Банка АД Скопје	0-5	0-5	0-5	0-5	0-5
Алфа Банка АД Скопје	0-5	0-5	0-5	0-5	0-5
Зираат Банка АД Скопје	0-5	0-5	0-5	0-5	0-5
МБПР АД Скопје	0-5	0-5	0-5	0-5	0-5
Статер Банка АД Куманово	0-5	0-5	0-5	0-5	0-5
Вкупно	100	100	100	100	100

Врз основа на податоците од табелата може да се заклучи дека според вкупните приходи за 2010 година поединечното пазарното учество на банките во групата големи банки се движи од 20-30%. Поединечното пазарно учество на банките во групата средни банки се движи од 0-10% додека поединечното пазарно учество на банките во групата мали банки се движи од 0-5%.

Податоците покажуваат дека во 2010 година, групата на големи банки (три банки) заедно имаат пазарен удел од 60-70% според вкупните годишни приходи (првата банка има пазарно учество од 20-30%). Групата на средни банки (девет банки) заедно имаат пазарен удел од 20-30%, додека групата на мали банки (шест банки) заедно имаат пазарен удел од 0-5%.

Според вкупните приходи од камата, групата на големи банки заедно имаат пазарен удел од 60-70% (првата банка има пазарно учество од 20-30%) додека групата на средни банки заедно имаат пазарен удел од 30-40%. Групата на мали банки заедно имаат пазарен удел од 0-5%.

Од друга страна, според вкупните приходи од провизии и надоместоци, групата на големи банки (првата банка има пазарно учество од 20-30%) заедно имаат пазарен удел од 60-70%, додека групата на средни банки заедно имаат пазарен удел од 20-30%. Групата на мали банки заедно имаат пазарен удел од 0-5%.

Според вкупните нето приходи од курсни разлики, групата на големи банки (првата банка има пазарно учество од 20-30%) заедно имаат пазарен удел од 60-70% додека групата на средни банки заедно имаат пазарен удел од 30-40%. Групата на мали банки заедно имаат пазарен удел од 0-5%.

Според вкупните останати приходи од дејноста, групата на големи банки заедно имаат пазарен удел од 60-70% (првата банка има пазарно учество од 20-30%) додека групата на средни банки заедно имаат пазарен удел од 20-30%. Групата на мали банки заедно имаат пазарен удел од 10-20%.

Од аспект на конкуренцијата, поголема конкуренција има помеѓу банките во рамките на групите, во однос на конкуренцијата помеѓу банки од различни групи. Исто така, се забележува и пораст на активата кај банките и тоа една банка во 2010 година премина од групата на мали банки во групата средни банки додека во 2011 година една банка премина од групата средни банки во групата големи банки. Споредувајќи ги податоците за вкупните годишни приходи на банките од 2010 година со податоците од 2009 година, може да се забележи дека се зголемува вкупното пазарното учество на банките од групата големи и мали банки за мал процент, додека се намалува вкупното пазарно учество на банките од групата средни банки за мал процент. Во однос на вкупните приходи од камата, се зголемува вкупното пазарното учество на банките од групата големи и средни банки за мал процент, додека се намалува вкупното пазарно учество на банките од групата мали банки за мал процент. Во однос на вкупните приходи од провизии и надоместоци, се зголемува вкупното пазарното учество на банките од групата големи банки за мал процент, додека се намалува вкупното пазарно учество на банките од групата средни и мали банки за мал процент. Во однос на вкупните нето приходи од курсни разлики, се зголемува вкупното пазарното учество на банките од групата големи банки за мал процент, додека се намалува вкупното пазарно учество на банките од групата средни и мали банки за мал процент. Во однос на вкупните останати приходи од дејноста, се зголемува вкупното пазарното учество на банките од групата средни и мали банки за мал процент, додека се намалува вкупното пазарно учество на банките од групата големи банки за мал процент.

- **Следење на состојбите и анализа на пазарот на течен нафтен гас (ТНГ)**

Во периодот декември 2010 –февруари 2011 Комисијата изврши анализа на пазарот на ТНГ во рамките на која беа прибавени податоци за пазарот на ТНГ, учесниците на пазарот на ТНГ (производство, големопродажба и малопродажба) како и на други елементи врз основа на кои можат да се утврдат основните карактеристики на пазарот на ТНГ. Во анализа беа дадени правната рамка, основните податоци за пазарот, приказ на пазарот на големопродажба и малопродажба кои го опфаќаат и движењето на цените на ТНГ во 2010 година. На крајот е дадена општа оценка на Комисијата за состојбите на наведениот пазар. Неверливата верзија на анализата е достапна на веб страната на Комисијата на следниот линк <http://kzk.gov.mk/mak/zapis1.asp?id=927&kategorija=1>

- **Анализа на пазарот за реклами во електронски медиуми (телевизији)**

Наведената анализа Комисијата ја започна во декември 2011 година и истата е сеуште во тек.

2.3 **Дадени мислења од страна на Комисијата**

Комисијата, согласно Законот за заштита на конкуренцијата, дава мислења по предлог закони и други акти со кое се уредуваат прашања што се однесуваат на економската активност, а кои можат да имаат влијание на конкуренцијата на

пазарот. Во насока на реализација на ова овластување, а воедно и јакнење на меѓуресорската соработка со надлежните органи и институции во РМ, Комисијата ги разгледа и се произнесе со свое мислење по следните поважни акти:

- Втора анализа на релевантните пазари 3, 9 и 10 изготвена од Агенција за електронски комуникации(март 2011г.);
- Мислење по Предлог Законот за изменување и дополнување на Законот за електронски комуникации (октомври 2011г.);
- Мислење до Регулаторна комисија за енергетика за Предлог - Постапка за набавка на електрична енергија за покривање на загубите во дистрибутивната мрежа, избор на најповолен снабдувач и период за извршување на набавката од страна на операторот на дистрибутивниот систем, донесена од страна на ЕВН Македонија АД, Скопје и Предлог –Правилник за обезбедување на електрична енергија за покривање на загубите во електропреносниот систем на Република Македонија за 2012 година, донесен од страна на АД МЕПСО Скопје (ноември 2011 година).

Претставници на Комисијата беа активно вклучени во работната група за изменување и дополнување на Законот за радиодифузна дејност (март 2011година). Исто така Комисијата зеде активно учество во ТАИЕХ работилницата која се реализираше во декември 2011 година, а беше посветена на понатамошно усогласување на националното законодавство во поглавјето 10 Информатичко општество и медиуми и потребата од подготовка на нов Закон за медиуми. Комисијата ќе биде активно вклучена во идната работна група од оваа област од аспект на нејзината надлежност.

Како обврска од 7-от состанок на Поткомитетот за внатрешен пазар и конкуренција, Комисијата по прибирањето на податоци од Министерството за економија и Регулаторната комисија за енергетика подготви *Информација за тоа дали има напредок околу прашањето на разделување на производството/ископувањето на лигнит од производството на електрична енергија* и истата преку СЕП беше доставена до ЕК.

2.4 Соработка на Комисијата со регулаторни тела и други државни органи

Согласно Законот за заштита на конкуренцијата, Комисијата при извршување на своите надлежности соработува со други државни органи и тела за прашањата кои се во врска со заштитата на конкуренцијата. Комисијата и регулаторните тела се должни да разменуваат податоци и информации што им се потребни за вршење на своите надлежности, чиј обем на размена на информации е ограничен на податоци и информации што се соодветни и пропорционални на целите за коишто се разменуваат.

Во 2011 година Комисијата ја продолжи успешната соработка со: Регулаторна комисија за енергетика, Агенција за електронски комуникации, Биро за јавни набавки и Совет за радиодифузија. Оваа соработка се остваруваше преку редовни контакти во рамките на одборите за соработка предвидени со меморандумите за соработка, како и преку тесна соработка по тековни предмети во надлежност на Комисијата, односно во надлежност на регулаторните тела, а

кои се однесуваат на прашања значајни за развој на конкуренцијата во соодветните регулирани сектори.

3. ТРАНСПАРЕНТНОСТ

Заради обезбедување на транспарентност во своето работење Комисијата сите свои решенија ги објавува во Службен весник на Република Македонија и на веб - страната на Комисијата. Веб - страната на Комисијата редовно се ажурира.

Комисијата презема и активности со кои ја подигнува свеста за потребата од заштита на конкуренцијата преку учество на национални конференции и тркалезни маси, преку информирање на медиумите за својата работа итн.

Б. ДРЖАВНА ПОМОШ

1. Правна рамка

Согласно одредбите од Спогодбата за стабилизација и асоцијација меѓу Република Македонија и Европските заедници и нивните земји членки, релевантните правни акти кои се применуваат во Европската унија беа транспонирани во македонскиот Закон за државна помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/03, 70/06 и 55/07) и во подзаконските акти: Уредба за начинот и постапката на поднесување на извештај до Комисијата за државна помош и за оценување на државната помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 81/03), Уредба за утврдување на условите и постапката за доделување на помош за спас и реконструкција на претпријатија со потешкотии („Службен весник на Република Македонија“ бр. 81/03 и 83/07) и Уредба за утврдување на условите и постапката за доделување на регионална помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 81/03 и 118/09). Со Законот за изменување и дополнување на Законот за државната помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 70/06), надлежноста за спроведување на законодавството за државна помош ја презема Комисијата за заштита на конкуренцијата.

Во текот на 2007 година се донесе Уредбата за изменување и дополнување на Уредбата за утврдување на условите и постапката за доделување на помош за спас и реконструкција на претпријатија со потешкотии („Службен весник на Република Македонија“ бр. 83/07). Со овие измени и дополнувања, државната помош за спас и реконструкција на претпријатија со потешкотии се усогласи со измените кои во меѓувреме настанаа во европското законодавство.

Заради потребата од донесување на уредба која поблиску ќе ги регулира условите и постапките за доделување на хоризонтална државна помош, Комисијата иницираше промена на Законот за државната помош. Законот за изменување и дополнување на законот за државната помош, со кој се овозможи донесување на ваква уредба, се усвои од страна на Собранието на Република Македонија во април 2007 година и истиот е објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 55/07. На предлог на Комисијата, Владата на Република Македонија, во декември 2007 година ја усвои Уредбата за условите и постапката за доделување на хоризонтална помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 157/07).

Во септември 2009 година Владата на Република Македонија ја донесе Уредбата за изменување и дополнување на Уредбата за утврдување на условите и постапката за доделување на регионална помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 118/09). Уредбата е усогласена со европското законодавство во областа на регионалната помош за големи инвестициски проекти. Картата за регионална помош е исто така вклучена во оваа Уредба.

Во ноември 2009 година направени се измени и дополнувања на Законот за технолошко-индустриски развојни зони со цел да се избегнат можни толкувања на Законот кои би биле спротивни на правилата за државна помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 139/09).

Со цел понатамошно хармонизирање на законодавството за државна помош во Република Македонија со соодветното законодавство на ЕУ, како и подобрување на ефикасноста на постапката и отстранување на детектираните недостатоци и слабости во досегашното постапување на Комисијата при спроведувањето на досегашното законодавство за државна помош во Република Македонија во 2010 година се изготви нов Закон за контрола на државната помош.

На 28 октомври 2010 година Собранието на Република Македонија донесе нов Закон за контрола на државната помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/10). Законот влезе во сила на 13.11.2010 година.

Со донесувањето на Законот за контрола на државната помош се изврши понатамошно хармонизирање на македонското законодавство во оваа област со законодавството на ЕУ и тоа: членовите 107-109 од Договорот за функционирање на ЕУ и ЕУ регулативите 32001R0069 и 31999R0659. Воедно се унапреди законитоста и ефикасноста во постапувањето на Комисијата преку усогласување на одредбите од Законот за контрола на државната помош со Законот за општа управна постапка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/05, 110/08), и со Законот за заштита на конкуренцијата. Со тоа се овозможува поедноставна управна постапка пред Комисијата во предметите кои се однесуваат на државна помош, која постапка истовремено ќе биде појасна и транспарентна за сите заинтересирани страни.

Во октомври 2011 година Владата на Република Македонија ја донесе Уредбата за условите и постапката за доделување на помош од мало значење (de minimis) („Службен весник на Република Македонија“ бр. 141/11) како и Уредбата за начинот и постапката за поднесување на известување за доделување на државна помош, како и постапката за вршење надзор на постојната државна помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 142/11), донесени врз основа на Законот за контрола на државната помош („Службен весник на Република Македонија“ бр.145/10). Истите се усогласени со европското законодавство во областа на доделување на помош од мало значење (de minimis), односно со европското законодавство во областа на поднесување на известување за државна помош и за оценка на истата. Донесувањето на Уредбата за условите и постапката за доделување на помош од мало значење (de minimis) („Службен весник на Република Македонија“ бр. 141/11) претставува подзаконски акт кој за прв пат се носи во областа на законодавството за

државна помош а со цел постојано и континуирано усогласување со европските правила за контрола на државната помош, додека пак со донесувањето на Уредбата за начинот и постапката за поднесување на известување за доделување на државна помош, како и постапката за вршење надзор на постојната државна помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 142/11) престана да важи Уредбата за начинот и постапката на поднесување на извештај до Комисијата за државна помош и за оценување на државната помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 81/03, 70/06 и 55/07).

Со донесувањето на овие 2 уредби се заокружи правната рамка на контролата на државната помош во Република Македонија. Комисијата ќе продолжи со усогласување на националното законодавство со ЕУ *acquis* и во наредниот период како резултат на обврските на Република Македонија кои произлегуваат од процесот на приближување кон полноправно членство во ЕУ.

1. Методолошки принципи

1.1 Закон за државна помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/03,70/06 и 55/07)

Методолошката основа на државната помош беше воспоставена со Законот за државната помош и подзаконските акти. При анализата и оценката на доставените податоци за можните случаи на државна помош, Комисијата тргнуваше од основните критериуми кои ја дефинираат државната помош и тоа дали:

- се работи за мерки кои вклучуваат трансфер на државни средства (вклучувајќи национални и локални),
- дадената помош претставува економска предност за примателот на помошта,
- дадената помош е селективна и
- помошта има влијание врз конкуренцијата и трговијата.

Според член 3 од Законот за државна помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/03,70/06 и 55/07), давател на државна помош е Владата на Република Македонија, органите на државната управа, единиците на локалната самоуправа и друг орган или институција кои обезбедуваат или планираат да обезбедат државна помош.

При дефинирањето на финансиските инструменти се имаа во предвид следните групи:

- Инструменти во група А, кои се делат на две подгрупи, при што во подгрупата А1 влегуваат неповратните средства во облик на дотации, субвенции на камати, отпишување на долгови на деловни претпријатија од кредити, наплата од присилно порамнување, а во подгрупата А2 влегуваат олеснување и ослободување од плаќање на даноци и придонеси за социјално осигурување;
- Инструменти во група В, во која влегуваат финансиски трансфери на државата во облик на капитални вложувања. Во оваа група покрај класичните

капитални вложувања се вбројуваат и конверзијата на побарувања на капитално учество и поволно продавање на државен имот;

- Инструменти во група С, во која влегуваат сите трансфери во кои елементот на државна помош претставува користа од камата. Овие трансфери се или поволни позајмици (група С1) или одложено плаќање на даноци со пониска камата (група С2),
- Инструменти во група D во која влегуваат гаранциите како обезбедување на комерцијален и некомерцијален ризик.

1.2 Закон за контрола на државната помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/10)

Методолошката основа на државната помош воспоставена со Законот за државната помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/03,70/06 и 55/07) и подзаконските акти се надградува и со новиот Закон за контрола на државната помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/10).

При анализата и оценката на доставените податоци за можните случаи на државна помош, Комисијата и понатаму тргнува од основните критериуми кои ја дефинираат државната помош и тоа дали:

- се работи за мерки кои вклучуваат трансфер на државни средства (вклучувајќи национални и локални),
- дадената помош претставува економска предност за примателот на помошта,
- дадената помош е селективна и
- помошта има влијание врз конкуренцијата и трговијата.

Според член 6 од Законот за контрола на државната помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/10), давател на државна помош е Владата на Република Македонија, органите на државната управа, единиците на локалната самоуправа како и секој друг орган или правно лице кои доделуваат или планираат да доделат државна помош.

При дефинирањето на финансиските инструменти, групите кои се имаат во предвид остануваат истите оние кои беа дефинирани и во стариот Закон за државна помош.

2. Активности на Комисијата

Согледувајќи ја неопходноста од посеопфатна контрола на државната помош, на предлог на Министерството за економија, а во соработка со Комисијата, Владата на Република Македонија во октомври 2006 година усвои заклучок со кој во сите министерства кои се јавуваат во улога на даватели на државна помош се назначија лица кои се задолжени за доставување на извештаи - нотификации, како за веќе доделената државна помош, така и за планираната помош. Покрај тоа, во февруари 2007 година во Деловникот на Владата на Република Македонија се воведо обврска секој документ кој содржи облици на државна помош, да биде проследен до Комисијата со цел да се добие

одобрување од Комисијата за доделување на предметниот облик на државна помош.

Како резултат на овие активности, добиени се податоци за сите претходни години од 2001 година, односно од влегувањето во сила на делот од Спогодбата за стабилизација и асоцијација меѓу Република Македонија и Европските заедници и нивните земји членки кој се однесува на конкуренцијата и државната помош. Во Годишниот извештај за 2007 година, Комисијата изврши анализа на пријавената државна помош за периодот 2001-2007 година.

Со донесените одлуки од страна на Комисијата во 2009 година се дополни прегледот на државната помош доделена во Република Македонија во 2007 и во 2008 година, а се направи и првичен преглед за помошта доделена во 2009 година. Заради природата на проблематиката на државната помош, вообичаено е во годишните извештаи да се прави преглед на државната помош доделена во претходните три години. Одлуките/решенијата за оценување на компатибилноста/дозволеноста на државната помош, расчленети по години на доделување на државната помош, го имаат табеларниот изглед прикажан под

2.1 Донесени одлуки/решенија за доделена државна помош по години (2009 - 2011 г.)

2009 година

	Број на одлука	Давател	Намена	Износ во Денари	Износ во Евра
1	10-166/1 16.03.2009	Министерство за економија	Подобрување на конкурентноста на македонските производи за 2009 год	16.500.000,00	270.491,80
2	10-105/3 30.04.2009	Министерство за животна средина и просторно планирање	Заштита на животна средина	163.000.000,00	2.672.131,15
3	10-315/4 10.07.2009	Министерство за труд и социјална политика	Вработување и работење на инвалидни лица во 2009 година	165.825.000,00	2.718.442,62
4	10-315/3 10.07.2009	Министерство за труд и социјална политика	Вработување преку активни мерки на политиките за вработување	60.000.000,00	983.606,56
			Вкупно	405.325.000,00	6.644.672,13

2010 година

	Број на Одлука/Решение	Давател	Намена	Износ во Денари	Износ во Евра
1	Одлука бр.10-65/2 26.02.2010	Министерство за економија	Подобрување на македонските производи и услуги	5.196.000,00	84.487,00
2	Решение бр. 10-33 15.12.2010	Министерство за економија	Имплементација на индустриска политика	11.820.000,00	192.195,00
3	Решение бр. 10-34 15.12.2010	Министерство за економија	Поддршка и развој на кластерско здружување	3.000.000,00	48.780,00
4	Решение бр. 10-39 24.12.2010	Министерство за економија	Поддршка на претприемништво, конкурентност и иновативност на мали и средни претпријатија	7.000.000	113.821,00
5	Решение бр. 10-37 29.12.2010	Министерство за економија	Развој на претприемништво, конкурентност и иновативност на мали и средни претпријатија	9.186.000	149.365,00
			Вкупно	36.202.000,00	588.639,00

2011 година

	Број на Решение	Давател	Намена	Износ во Денари	Износ во Евра
1	Решение бр.10-36 од 14.02.2011	Министерство за економија	Развој на туризмот за 2010 година	11.495.400,00	186.917,00
2	Решение бр.10-40 од	Министерство за економија	Развој на туризмот за 2011 година	10.750.000,00	174.796,00

	15.02.2011				
3	Решение бр. 10-50 од 03.05.2011	Министерство за животна средина и просторно планирање	Инвестирање во животна средина преку програмите за инвестирање во животната средина за 2011 и 2010г.	10.000.000,00	162.602,00
4	Решение бр. 10-64 од 28.06.2011	Министерство за финансии	Давање државни гаранции на АД МЕРСО со цел АД МЕРСО да земе заем од меѓународни финансиски институции		
5	Решение бр. 10-67 од 29.07.2011	Влада на Република Македонија	Доделување регионална помош како индивидуална помош на корисник на ТИРЗ “Скопје 1“ - Кемет Електроникс Македонија ДООЕЛ	126.075.000,0 0	2.050.000,00

6	Решение бр. 10-69 од 31.08.2011 г	Агенција за странски инвестиции и промоција на извозот на Република Македонија	Доделување на планирана државна помош за регионален развој на СМР Аутомотивес систем Македонија ДООЕЛ Скопје	84.566.395,00	1.285.000,00
7	Решение бр. 10-70 од 31.08.2011 г	Агенција за странски инвестиции и промоција на извозот на Република Македонија	Доделување на планирана државна помош за регионален развој на СМР Аутомотивес систем Македонија ДООЕЛ Скопје	94.095.000,00	1.530.000,00
8	Решение бр. 10-31 од 20.09.2011 г	Општина Битола	Поволни услови за инвестиции во Индустриска зона „Жабени“ на Општина Битола		
9	Решение бр. 10-72 од 12.09.2011 г	Министерство за труд и социјална политика	Оперативниот план за активните програми и мерки за вработување за 2011 година	461.034.880,00	7.496.502,00
10	Решение бр. 10-83 од 14.12.2011 г	Влада на Република Македонија застапувана и претставувана од Министерот без ресор задолжен за привлекување странски инвестиции, Веле Самак	Доделување на регионална помош како индивидуална помош на корисник на Индустриската зона „Жабени“, општина Битола – „Кромберг и Шуберт“ ДООЕЛ Скопје		
11	Решение бр. 10-84 од 21.12.2011 г.	Акционерско друштво за пренос на електрична енергија и управување со електроенергетскиот систем во државна сопственост Скопје, скратено АД МЕПСО	Доделување на помош за услуги од општ економски интерес Друштво за производство и дистрибуција на топлинска енергија ТОПЛИФИКАЦИЈА АД Скопје	3.600.000,00	58.536,00
12	Решение	Акционерско	Доделување на помош	3.600.000,00	58.536,00

бр. 10-86 од 21.12.2011 г	друштво за производство на електрична енергија „ЕЛЕКТРАНИ НА МАКЕДОНИЈА“ - во државна сопственост Скопје, скратено АД ЕЛЕМ	за услуги од општ економски интерес на Друштво за производство и дистрибуција на топлинска енергија ТОПЛИФИКАЦИЈА АД Скопје,		
Вкупно			799.677.673, 50	13.002.889,0 0

Комисијата во текот на 2011 година донесе и 2 решенија со кои утврди дека мерките содржани во известувањето од страна на давателите на државна помош **не претставуваат државна помош** во смисла на Законот за контрола на државната помош („Службен весник на Република Македонија“ бр.145/10). Имено, станува збор за следниве решенија:

- Решение бр.10-43 од 15.02.2011 година за Македонска Банка за поддршка и развој во врска со користењето на средства од Буџетот на Република Македонија за сервисирање на доспеаните трошоци за камата кое произлегува од Одлуката на Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 84/09) и од Одлуката на Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 103/10)
- Решение бр.10-64 од 28.06.2011 година за давање државни гаранции на АД МЕПСО со цел АД МЕПСО да земе заем од меѓународни финансиски институции, во кое е утврдено дека државните гаранции не претставуваат државна помош согласно член 5 (1) од Законот за контрола на државната помош бидејќи не ја нарушуваат/не може да ја нарушат конкуренцијата на пазарот.

Исто така, во еден случај за оценка на дозволеноста на доделувањето на државна помош по поднесено известување, немаше определена сума на државна помош и станува збор за решение бр.10-49 од 11.03.2011 година за Предлог Законот за помагање и поттикнување на технолошкиот развој, со кое овој Предлог Закон претставува државна помош, која како хоризонтална помош и како шема за помош, која ја доделува Министерството за образование и наука е дозволена како помош за истражување и развој

Податоците за периодот од 2009 до 2011 година, дадени во табелите, ја покажуваат вкупната сума на доделена државна помош за периодот од 2009-2011 година и тоа во различни категории, искажана во денари и во евра.

Категориите за кои е доделена државна помош во периодот 2009-2011 година се: заштита на животната средина, вработување, вработување на инвалидни лица, економска промоција, надминување на тешкотиите во

економскиот развој и регионална помош, имплементација на индустриска политика, развој на претприемништво, конкурентност и иновативност на мали и средни претпријатија, развој на туризмот поддршка и развој на кластерско здружување.

Она што особено треба да се потенцира е дека во текот на 2011 година Комисијата донесе повеќе решенија по поднесено Известување за планирана државна помош за регионален развој а како резултат на заложите на Република Македонија за унапредување на економскиот развој на подрачја во Република Македонија во кои животниот стандард е исклучително низок или каде што постои голема невработеност. Овие решенија вметнати погоре во табелата за донесени решенија за 2011 година, покажуваат дека со доделувањето на регионална помош која е во согласност со целите на регионалната политика на Република Македонија и со која се поддржуваат продуктивни почетни инвестиции или отварање на работни места, поврзани со инвестициите, поголем број на странски инвеститори веќе инвестирале во Република Македонија, особено во технолошко индустриските развојни зони. Сето ова придонесува за подобрување и побрз раст и развој на економијата во Република Македонија.

Во овој домен треба да се напомене дека со оглед на специфичните правила за доделување на регионална помош кои не секогаш вклучуваат доделување на грантови, односно директни парични средства, особено во технолошко-индустриските развојни зони, во табелата за доделена државна помош за 2011 година кај решенијата под бр. 10-31 од 20.09.2011 година и 10-83 од 14.12.2011 година, не постои можност да се стават парични суми. Имено, висината на помошта доделена во рамки на шемата за помош - Одлуката за давање на поволни услови за инвестиции во Индустриската зона „Жабени“, ќе се следи на годишно ниво со цел нејзиниот интензитет да не ги надмине максимално дозволените прагови согласно националните закони и прописи (решение бр. 10-31 од 20.09.2011 година). Директната помош во облик на ослободување од персонален данок на доход и 50% ослободување од вкупниот износ на сите задолжителни социјални надоместоци и придонеси по однос на плати за вработените (решение бр.10-83 од 14.12.2011) исто така ќе се следи на годишно ниво со цел нејзиниот интензитет да не ги надмине максимално дозволените прагови согласно националните закони и прописи.

Бројот на донесени одлуки во **2009 година** изнесува 5, од кои 3 се однесуваат на државна помош доделена во 2009 година, 2 на државна помош доделена во 2008 година. Донесен е и еден заклучок за запирање на постапка за формална истрага.

Во текот на **2010 година**, Комисијата донесе 1 одлука за оценување на компатибилноста на државната помош согласно Законот за државна помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/03,70/06 и55/07) и 4 решенија во согласност со член 15 од новиот Закон за контрола на државната помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/10). Со донесувањето на новиот Закон за контрола на државната помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/10), во постапката за оцена на државната помош за која е поднесено известување од страна на давателите на државна помош, Комисијата наместо одлуки, носи решенија.

Од податоците за 2010 година може да се заклучи дека е присутно опаѓањето на апсолутниот износ на доделената државна помош, во однос на претходната година. Вкупниот износ на државна помош доделена во оваа година изнесува 36.202.000,00 денари, што во однос на БДП, во 2010 година изнесува 0,009%. Воедно, од податоците за 2010 година, исто така може да се заклучи дека е присутно опаѓање на процентот на државна помош во однос на БДП за претходната година, каде што вкупниот износ на државна помош за 2009 во однос на БДП за 2009, изнесуваше 0,09.

И во 2010 година Комисијата продолжи да добива известувања – нотификации, како за помошта која се доделувала во 2009 година, така и за помошта која било планирано да се доделува во 2010 година. Дополнително до Комисијата беа доставени известувања од страна на давателите на државна помош во врска со Годишните Програми за области од нивна надлежност, а кои е планирано да се реализираат во 2011 година.

Откако беше донесен новиот Закон за контрола на државната помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/10), Комисијата достави известување до сите министерства, како и до Заедницата на единиците на локална самоуправа на Република Македонија (ЗЕЛС), со кои ги информираше за стапувањето во сила на Законот за контрола на државната помош, како и за обврската предвидена во член 13 од овој закон за секој давател на државна помош (Владата на Република Македонија, органите на државната управа, единиците на локалната самоуправа и секој друг орган или правно лице кои доделуваат или планираат да доделат државна помош) до Комисијата да достави известување за секој план за доделување на нова или измена на постојната државна помош, како и за забраната планираната државна помош да биде доделена на корисник во периодот додека Комисијата не ја одобри со свое решение, односно додека не измени рокот во кој Комисијата треба да донесе решение за оцена на помошта. Воедно, Комисијата им укажа и на обврската од член 24 од Законот за контрола на државна помош според која секој давател на државна помош е должен најдоцна до 1 март во тековната година да достави до Комисијата годишен извештај за доделената државна помош во претходната година и на обврската од истиот член за секој давател и корисник на државна помош да води прецизна евиденција за доделената, односно примена помош, како и за доделената, односно примена помош од мало значење.

Бројот на донесени решенија во **2011 година** изнесува 14. Дванаесет решенија утврдуваат дека мерките содржани во известувањата доставени до Комисијата од страна на давателите на државна помош, претставуваат државна помош во смисла на Законот за контрола на државната помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/10) додека две решенија утврдуваат дека мерките содржани во известувањата доставени до Комисијата од страна на давателите на државна помош не претставуваат државна помош во смисла на Законот за контрола на државната помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/10).

Од податоците за 2011 година може да се заклучи дека учеството на државната помош во 2011 година во однос на БДП е 0,19%. Вкупниот износ на државна помош доделена во оваа година изнесува 799.677.673,50 денари.

Од податоците за 2011 година може да се заклучи дека е значително зголемен бројот на донесени решенија од страна на Комисијата во однос на 2009 и 2010 година. Сето ова докажува дека е зголемена контролата на државната помош во Република Македонија а воедно и зголемување на свеста на давателите на државната помош за доставување на известување за секој план за доделување на нова или промена на постојната државна помош.

Со донесувањето на новата Уредба за начинот и постапката за поднесување на известување за доделување на државна помош, како и постапката за вршење надзор на постојната државна помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 142/11), давателите на државна помош доставуваа известувања до Комисијата согласно новата уредба. Сето ова допринесе за целосно усогласување со Европските процедури за начинот на известување за планираното доделување на државна помош. Воедно, Комисијата преку правилата кои ги пропишува овој подзаконски акт, ја зголемува контролата за доделување на државна помош во Република Македонија.

2.2 Државна помош по инструменти

Во однос на инструментите со кои е доделена државната помош за која се доставени известувања – нотификации и која е одобрена со одлуки/решенија од Комисијата во периодот 2009-2011 година може да се состави следната табела:

Државна помош по инструменти во периодот 2009 – 2011 година

Година	A1	A2	B	C1	C2	D
2009	345.325.000,00	60.000.000,00	/	/	/	/
2010	36.202.000,00	/	/	/	/	/
2011	1.644.884.465	-50% од трошоците за придонесите од задолжителното социјално осигурување по основ на платите на вработените лица за период од 10 години ќе се следи на годишно ниво со цел нејзиниот интензитет да не ги надмине максимално дозволените прагови	Ослободување од надоместок за уредување на градежно земјиште во висина од 50% ќе се следи на годишно ниво со цел нејзиниот интензитет да не ги надмине максимално дозволените прагови согласно националните закони и прописи	7.200.000		

		<p>согласно националните закони и прописи</p> <p>-ослободување од персонален данок на доход ќе се следи на годишно ниво со цел нејзиниот интензитет да не ги надмине максимално дозволените прагови согласно националните закони и прописи</p> <p>-50% ослободување од вкупниот износ на сите задолжителни социјални надоместоци и придонеси по однос на плати за вработените ќе се следи на годишно ниво со цел нејзиниот интензитет да не ги надмине максимално дозволените прагови согласно националните закони и прописи</p>				
Вкупно	2.026.411.465,00			7.200.000	/	/

Ако се направи споредба со претходниот годишен извештај, каде се анализираше периодот 2008-2010 година, целата државна помош се доделувала преку инструментите од групата А, односно 87% преку субвенции (А1) и 13% преку ослободување од плаќање на даноци (А2). Анализата на инструментите на доделување на државна помош за периодот 2009-2011 година, односно периодот за кој се однесува овој Извештај, доведува до заклучок дека дека освен инструментите од групата А, каде што особено се гледа зголемување на инструментот А2, постои доделување и преку инструментот В и инструментот С1.

2.3 Мислења од страна на Комисијата

Благодарение на заедничката работа на Комисијата со поголемиот број од давателите на државна помош, видлив е трендот на зголемено вклучување на Комисијата уште во фазата на подготовка на правните акти кои можат во себе да содржат елементи на државна помош. Во 2009 година, Комисијата даде 10 мислења, што е зголемување во однос на претходната година, кога беа дадени 6 мислења. Во суштина се работи за квалитативно подобрување на соработката со давателите на државна помош и намалување на бројот на оние кои не соработуваат доволно по прашањата на државната помош. Тоа се должи на сите активности кои ги презема Комисијата и нејзината заедничка работа со давателите на државна помош за зголемување на јавната свест и потребата од правилно имплементирање на законодавството за државна помош.

Во 2010 година Комисијата даде 7 мислења што е намалување во однос на претходната година, кога беа дадени 10 мислења. Намалувањето на бројот на мислењата дадени во 2010 во однос на претходната година се објаснува со измените кои произлегуваат од новиот Закон за контрола на државната помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/10). Согласно член 15 од Законот за контрола на државната помош, Комисијата носи решенија за дозволеноста или недозволеноста на доделувањето на планираната државна помош по испитувањето на известувањето доставено од страна на давателите на државна помош. Она што до сега со Законот за државна помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/03,70/06 и55/07), Комисијата го даваше како мислење во подготвителните фази на правните акти доставени од страна на давателите на државна помош, сега согласно измените направени за подобрување на контролата на државната помош со Законот за контрола на државната помош („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/10) може да го даде и во форма на решение, па оттука и се објаснува помалиот број на мислења во 2010 во однос на претходната година. Комисијата се уште може да дава мислења во областа на државната помош, согласно член 28 став (4) од Законот за заштита на конкуренцијата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/10), а по направена проценка од страна на Комисијата за секој поединечен случај, каде се цени дали во конкретниот случај треба да се даде мислење или решение.

Во 2011 година Комисијата даде 13 мислења што е зголемување во однос на претходната година, кога беа дадени 7 мислења. Зголемувањето на бројот на мислења во однос на претходната година од една страна се должи на се

поголемиот интерес на државата за привлекување на странски инвестиции особено во технолошко -индустриско развојните зони. Имено, доделувањето на бенефиции од страна на државата на инвеститорите се врши преку механизмот на државна помош, а чија што контрола е под надлежноста на Комисијата. Во овој поглед, Комисијата неколкупати даваше свои забелешки и сугестии во форма на мислења како по основа на Предлог –Законот за изменување и дополнување на Законот за технолошко –индустриски развојни зони така и во врска со предлог договорите за државна помош на потенцијалните корисници. Секако, зголемувањето на бројот на мислења во однос на претходната година од друга страна, повторно се должи на вклучување на Комисијата уште во фазата на подготовка на правните акти кои можат во себе да содржат елементи на државна помош.

4. Коментари и заклучоци

Забележлив е трендот на зголемување на бројот на барања на мислења и на доставени известувања – нотификации кои доаѓаат од страна на министерствата, што е резултат на значителното подигнување на свеста за важноста на оваа област, како значаен дел од областа на заштитата на конкуренцијата и воведените измени во законодавството. Исто така не помало е и значењето на правилното спроведување на законодавството за државна помош за европските интеграции.

Податоците за доделената државна помош во Република Македонија во 2011 година говорат дека државна помош најмногу се доделувала за поддршка на проекти кои имаат директно влијание врз развојот на економијата во државата, а особено преку реализирање на проекти со кои се унапредува економскиот развој на подрачја во Република Македонија во кои животниот стандард е исклучително низок или каде што постои голема невработеност. Имено, станува збор за доделена државна помош за регионален развој со која се поддржуваат странските инвестиции во државата преку субвенционирање на компании кои вложуваат во Република Македонија. Од друга страна, преку развојните програми, особено од страна на Министерството за економија, државата учествувала преку механизмот на државна помош во развојот на туризмот. Државата исто така преку доделување на државна помош, помагаше и во дел од мерките од Оперативниот план за активните програми и мерки за вработување за 2011 година, каде што како давател се јави Министерството за труд и социјална политика.

Мора да се нагласи дека кај мал број на даватели на државна помош се уште е присутен отпорот кон извршување на обврските за претходно известување за плановите за доделување на државна помош. Комисијата, како орган кој го презеде надзорот и контролата на државната помош, презема активности за надминување на овие проблеми и се очекува во иднина соработката со сите даватели на државна помош да биде на потребно ниво. Комисијата ја поздравува појавата на зачестено повикување на претставници од Комисијата при подготовка на правни акти, но и на стратешки документи. Особено е важно да се нагласи, дека со донесувањето на Уредба за начинот и постапката за поднесување на известување за доделување на државна помош, како и постапката за вршење надзор на постојната државна помош („Службен весник на

Република Македонија“ бр. 142/11), кај давателите на државна помош не се јави отпор кон новиот начин на известување, туку беше забележан интерес за правилно и усогласено со европските правила, известување за планирано доделување на државна помош. Давателите на државна помош покажаа подготвеност, преку консултации со Комисијата на секојдневна основа, навремено и точно да ги доставуваат известувањата до Комисијата.

Треба да се нагласи и целосната соработка на Комисијата со Европската комисија која периодично е информирана за сите одлуки и мислења во врска со државната помош која се доделува во Република Македонија. Зголемениот број на решенија и мислења за државна помош од страна на Комисијата беше поздравен од страна на претставниците на Директоратот за конкуренција на Европската комисија на состанокот на Поткомитетот за внатрешен пазар и конкуренција кој се одржа во Скопје на 22 и 23 март 2012 година.

Целосната примена на правилата за државната помош ќе претставува значаен придонес за прилагодување на македонските претпријатија на конкурентскиот притисок со кој ќе се соочуваат во наредните години, кога Република Македонија ќе го заокружи процесот на пристапување кон Европската унија.

V. ИНТЕГРАЦИЈА ВО ЕУ И МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Во продолжение се опишани активностите на Комисијата од областа на меѓународната соработка во 2011 година, врзани за процесот на приближување кон Европската унија, проекти за техничка помош од Европската унија на кои Комисијата е корисник, како и билатерална и мултилатерална соработка и учество на вработените во Комисијата на меѓународни семинари и конференции.

1. Интеграција во ЕУ

1.1 Состанок на Поткомитетот за внатрешен пазар и конкуренција

Во март 2011 година во Брисел се одржа 7-тиот состанок на Поткомитетот за внатрешен пазар и конкуренција за чии потреби Комисијата подготви материјал за напредокот на Република Македонија на планот на усогласување на националното законодавство од областа на конкуренцијата и државната помош со правото на ЕУ, неговото спроведување и ги презентираше постигнатите резултати на овој план пред претставниците на Европската комисија. Од овој Поткомитет произлегоа и обврски за КЗК за доставување дополнителни информации до Европската комисија и тоа:

- Информација дали има напредок околу прашањето на разделување на производството/ископувањето на лигнит од производството на електрична енергија до Европската комисија (обврската беше реализирана во септември 2011 година);

- Резимиња на англиски јазик на решенијата за државна помош донесени во декември 2010-прва половина на 2011 година до Европската комисија (обврската беше реализирана во мај 2011 година).

1.2 Состанок на Комитетот за стабилизација и асоцијација

Комисијата учествуваше со свој претставник и на состанокот на Комитетот за стабилизација и асоцијација кој се одржа во октомври 2011 година во Брисел. Состанокот на ова тело за следење на степенот на спроведување на Спогодбата за стабилизација и асоцијација, за разлика од состаноците на Поткомитетите, се одржува на повисоко ниво и има поголема политичка тежина и важност. И на овој состанок накратко се разгледа постигнатиот напредок на Република Македонија од аспект на барањата на релевантното *acquis* во поглавјето 08 Конкуренција.

1.3 Извештај на Европската комисија за напредокот на Република Македонија за 2011 година во областа на антитруст и државната помош

Извештајот на Европската комисија за напредокот на Република Македонија во 2011 година, го забележи следното во делот на поглавјето 08 Политика на конкуренција:

„Постигнат е добар напредок во областа на **антитрустовите, вклучително и спојувањата**. Новиот Закон за заштита на конкуренцијата влезе во сила во ноември 2010 година. Тој ги зајакнува надлежностите за спроведување Комисијата за заштита на конкуренцијата (КЗК) во областа на антитрустови со воведување на мерки на попустливост и ја отстранува клаузулата за суспензија (одредбата со која се предвидуваше одлагање на извршувањето на решенијата донесени во управна постапка при вложен правен лек). Сепак, кај прекршочните постапки, клаузулата за суспензија се уште може да го одложи извршувањето на решенијата на КЗК.

Бројот на вработени во КЗК што работат во областа на антитруст и спојувања е зголемен за еден, но се уште е недоволен. Евиденцијата за спроведување останува на ниско ниво во областа на картелите. Буџетот на КЗК за 2011 година забележа благ пад во споредба со минатата година и останува несоодветен. Судиите во Управниот суд кои работат на случаи со конкуренција поминаа одредени обуки за антитруст и спојувања. Земено во целост, подготовките во областа на антитруст, вклучително и спојувања се во напредна фаза.

Процентот на решенија на КЗК потврдени од Управниот суд е зголемен. Во споредба со 2010 година, евиденцијата за примена е зголемена во областа на спојувања, но останува на ниско ниво во областа на картели. Од октомври 2010 година, КЗК донесе едно решение за забранет договор, четири решенија за случаи на злоупотреба на доминантна позиција и четиринаесет решенија за спојувања.

Забележан е одреден напредок во областа на **државната помош**. Донесен е нов Закон за државна помош. Со него се овозможуваат поедноставни управни

постапки пред КЗК. Бројот на вработени што работат во областа на државна помош е доволен. Бројот на решенија донесени од страна на КЗК во областа на државна помош е зголемен – од октомври 2010 година таа има донесено шест решенија. Сепак, квалитетот на решенијата, особено во однос на прашањето за квалификација на помошта треба да се подобри. Беа организирани активности за подигање на свеста на давателите на државна помош, особено за одредбите од новиот закон. Бројот на институции што поднесуваат известувања се зголеми, особено меѓу големите даватели на помош. Сепак, кај одредени институции се уште постои колебање да поднесуваат известување за помош до КЗК.

Забележан е мал напредок во областа на либерализација на пазарот. Последните измени на Законот за енергетика, донесени пролетта 2011 година, доведоа до зголемување на конкуренцијата и транспарентноста во секторот за електрична енергија. Во енергетскиот сектор, повеќето од резервите на јаглен (лигнит) се уште се управување од страна на компанијата за производство на електрична енергија и се уште не постои јасно правно и финансиско разграничување помеѓу активностите за ископување на лигнит и работењето на термоцентралите. На пазарите на гас и електрична енергија доминираат поединечни снабдувачи кои ја поткопуваат ефективната конкуренција.

Заклучок

Забележан е одреден напредок во областа на конкуренцијата. Во областа на спојувања и државна помош, евиденцијата за примена е подобрена во квантитет, но останува ниска во областа на картели. Квалитетот на одлуките во областа на државна помош треба дополнително да се подобри. КЗК не располага со соодветни буџетски средства. Бројот на вработени е доволен за да ја покрие материјата на државна помош, но не е доволен во областа на антитруст и спојувања. Општо земено, подготовките во областа на Политиката на конкуренција бележат умерен напредок.“

Во врска со забелешките на Европската комисија, кои се однесуваат на суспензивното дејство на тужбата за поведување управен спор против решенијата на Комисијата донесени во прекршочна постапка, Комисијата побара од Министерството за правда изменување и дополнување на правилото содржано во Законот за прекршоците за суспензивно дејство на тужбата за поведување управен спор против решенија донесени во прекршочна постапка. Министерството за правда до изготвувањето на овој Извештај се уште не се произнело по овој предлог.

Во врска со забелешките на Европската комисија кои се однесуваат на ниското ниво на свест кај потенцијалните даватели на државна помош за обврската за нотификација на секој план за доделување на државна помош, Комисијата превзема постојани активности во насока на подигање на свеста кај потенцијалните даватели на државна помош за потребата од нотификација на секој план за доделување на државна помош.

1.4. Меѓуресорска соработка на планот на европска интеграција

Комисијата е носител на НПАА Работната група 3.08 Конкуренција и во тоа својство е одговорна за спроведување на потребните активности на законодавен

и институционален план за поглавјето 08 Конкуренција во насока на исполнување на условите за членство на РМ во ЕУ. Комисијата редовно учествуваше на месечните состаноци на Работниот комитет за европска интеграција (РКЕИ) и Поткомитетот на РКЕИ. На овие состаноци, претседавани од Секретаријатот за европски прашања, Комисијата редовно информираше за постигнатиот напредок на планот на усогласување на националното законодавство со ЕУ *acquis* и јакнење на административните капацитети за спроведување на законодавството, како и степенот на реализација на предвидените активности во поглавјето 3.08 на Националната програма за усвојување на правото на ЕУ за 2011-2013 година (НПАА 2011-2013). Воедно, како носител на поглавјето 08 Конкуренција, Комисијата претседаваше со редовните месечни состаноци на меѓуресорската НПАА работна група 3.08 Конкуренција, на кои се разгледуваше постигнатиот напредок, планираните активности и се разменуваа релевантни информации за поглавјето со членовите на оваа група (државни органи кои со своите активности имаат влијание врз економските активности и степенот на развој на конкуренцијата и обемот на доделување на државна помош во Република Македонија).

Во последното тримесечје на 2011 година, Комисијата активно учествуваше во процесот на ревизија на НПАА при што го подготви поглавјето 3.08. Конкуренција на Националната програма за усвојување на правото на ЕУ за 2012-2014 година (НПАА 2012-2014). Владата на Република Македонија ја донесе НПАА 2012-2014 година на 29.12.2011 година.

Комисијата остваруваше редовна соработка со Секретаријатот за европски прашања и преку доставување на потребните извештаи за поглавјето 08.Конкуренција. Воедно во 2011 година беше финализирана постапката за избор на Твининг партнер за претстојниот Твининг проектот „Поддршка на Комисијата за заштита на конкуренцијата (КЗК) во делот на контрола на државна помош“, финансиран од ИПА компонента 1 за 2009 година. Се очекува проектот да започне во март 2012 година.

2. Меѓународна соработка

- Билатерална и мултилатерална соработка

Во текот на 2011 година продолжена е и надградена соработката со телата надлежни за примена на конкурентското законодавство во земјите од регионот и државите членки на ЕУ, започната во претходните години, а исто така се иницирани и нови проекти во рамките на меѓународните организации.

– Билатерална соработка

Соработката со телата за заштита на конкуренцијата на земјите од регионот е важен елемент на меѓународната соработката на Комисијата, базирано на размена на различни искуства по прашања на пристапувањето на тие земји во Европската унија, но и на процесите и прилагодувањата на пазарната економија во поширока смисла.

Билатералната соработка во 2011 година интензивно се остваруваше пред се со земјите од регионот.

– **Мултилатерална соработка (ОЕЦД и ИЦН)**

Во февруари 2005 година е формиран ОЕЦД - Регионален центар за конкуренција (РЦК) во Будимпешта, Република Унгарија во рамките на кој се организираат семинари и обуки за вработените од надлежните органи за конкуренција во земјите на Југоисточна Европа. Вработени од Комисијата во 2011 год. учествуваа на 6 семинари организирани од ОЕЦД – РЦК на одделни теми од областа на заштитата на конкуренцијата – ограничувачки договори, злоупотреба на доминантна позиција и концентрации.

Република Македонија е членка на ИЦН (Меѓународната мрежа за конкуренција) и во текот на 2011 година Комисијата зеде активно учество во работата на Работната група на ИЦН за концентрациите, во работната група за техничка помош, како и во работната група за картели-подгрупа техники на спроведување на истрагите поврзани со картелите.

Исто така беше одржана и Годишната конференција на ИЦН во Хаг, Холандија, за која што може да се каже дека помага за доближување на позициите на развиените и земјите во развој за прашања кои ја засегаат важноста за ефективно регулирање на конкурентските односи за успешен развој на националните економии, привлекување на инвестиции во земјите и целосно исполнување на барањата на потрошувачите, а со посебен осврт на потребата од продолжување на подигање на конкурентската култура и сите активности кои го промовираат конкурентското право и политика преку неприсилни механизми и соодветна едукација и специјализација на судството во оваа област.

Г. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ НА КОМИСИЈАТА

Стручната служба на Комисијата врши управни, стручни и други административно - технички работи. Со стручната служба раководи генерален секретар кој го именува Комисијата на предлог на претседателот или член на Комисијата.

На 31.12.2011 година, бројот на вработени во Комисијата изнесува 26, вклучувајќи ги и Претседателот и двајца членови, кои се професионално ангажирани во работата на Комисијата. Вработените во стручната служба имаат статус на државни службеници. Од вкупно 23 извршители во стручната служба, 18 се со високо образование (од кои 2 се и магистри на правни науки од областа на заштитата на конкуренцијата), еден со вишо образование, 3 со средна стручна спрема и 1 со основно образование. Вкупниот број на припадници на заедниците во Република Македонија, вработени во Комисијата, изнесува 8 лица односно 29% од вработените извршители во стручната служба на Комисијата.

Од вкупниот број на вработени, на спроведување на Законот за заштита на конкуренцијата работат 7 вработени, сите со високо образование (од кои 2 се магистри на правни науки од областа на заштитата на конкуренцијата), додека на

спроведување на Законот за државна помош работат 6 вработени сите со високо образование.

Д. ЗАКЛУЧОК

Комисијата во рамките на своите овластувања во 2011 година и покрај недоволниот број на извршители во стручната служба и недоволните финансиски средства, успешно ги заврши работите на усогласување и прилагодување на законодавството од областа на конкуренцијата со правото на ЕУ.

Заштитата на конкуренцијата претставува правна проблематика која константно се менува и дополнува и во Европската унија, па оттука следењето и прилагодувањето на македонското законодавство со ЕУ законодавството, претставува непрекинат процес и задача на оваа Комисија, се до стекнувањето на членство во ЕУ.

Втората, не помалку важна задача на Комисијата, е примената и спроведувањето на усвоените правила на начин со кој се овозможува воспоставување на пазарна економија во која важат истите правила за сите економски субјекти на македонскиот пазар, без разлика на нивната економска моќ.

Одговорноста за ефикасното спроведување на веќе усогласеното законодавство од областа на конкуренцијата не ја има само Комисијата, туку и Управниот суд кој одлучува за законитоста на нејзините одлуки.

Комисијата мора и во иднина да ги извршува поставените задачи врзани за определувањето на Република Македонија да стане полноправна членка на Европската унија, бидејќи областа на заштита на конкуренцијата и спроведувањето на таа гранка на правото во пракса, е примарна цел во Европската унија. Во врска со тоа, потребно е континуирано институционално зајакнување на оваа Комисија, пред се, преку зголемување на бројот на вработени. Сите вработени во оваа Комисија мораат непрекинато да се усовршуваат, односно да стекнуваат нови знаења како би можеле уште денес, во конкретните постапки кои ги водат, да ги применуваат европските стандарди. Комисијата има потреба од континуирано зголемување на бројот на високо образуван кадар, пред се од областите на правни и економски науки, кој ќе има добро познавање на европското право и пракса во областа на конкуренцијата и познавање на англискиот јазик, а заради успешно остварување на поставените цели и задачи во поефикасна заштита на конкуренцијата на пазарот. Ова особено со оглед на фактот што во 2011 година на Комисијата не и беше одобрено ниту едно ново вработување, а во овој период бројот на вработени кои работат на примената на Законот за заштита на конкуренцијата се намали за едно лице и на негово место Комисијата не доби одобрение да вработи друго лице.

Досега кажаното го потврдуваат и мислењата на Европската комисија изразени во разни прилики со претставници на Република Македонија, дека во врска со прашањата од областа на конкуренцијата направен е значителен

напредок, но тоа не значи дека не треба и понатаму да се вложуваат напори со цел усогласување со правото на ЕУ и исполнување на одредбите од Спогодбата за Стабилизација и Асоцијација.

Средствата за работа на Комисијата се обезбедуваат од Буџетот на РМ.

Во прилог кон овој извештај е доставен и Финансискиот извештај на Комисијата за заштита на конкуренцијата

КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

ПРЕТСЕДАТЕЛ

ЧЛЕН НА КОМИСИЈАТА

ЧЛЕН НА КОМИСИЈАТА

ЧЛЕН НА КОМИСИЈАТА

ЧЛЕН НА КОМИСИЈАТА

Стручна Служба на КЗК

ГЕНЕРАЛЕН СЕКРЕТАР

СЕКТОР ЗА ОПШТИ И ПРАВНИ РАБОТИ И ФИНАНСИСКИ ПРАШАЊА

СЕКТОР ЗА АНАЛИЗИ И ОЦЕНКА НА КОНЦЕНТРАЦИИ

СЕКТОР ЗА ПРЕКРШОЧНИ ПОСТАПКИ

СЕКТОР ЗА КОНТРОЛА НА ДРЖАВНАТА ПОМОШ

СЕКТОР ЗА МЕГУНАРОДНА СОРАБОТКА, СЛЕДЕЊЕ И ПРИМЕНА НА ПРАВОТО НА ЕУ

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ПРАВНИ И СТРУЧНО-АДМИНИСТРАТИВНИ РАБОТИ

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ФИНАНСИСКИ ПРАШАЊА

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ИСТРАНУВАЊЕ И АНАЛИЗА НА ПАЗАРИТЕ

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ОЦЕНКА И КОНЦЕНТРАЦИИ

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ПРЕКРШОЧНИ ПОСТАПКИ ОД ОБЛАСТА НА ДОМОЊАТ НА ПОЗИЦИЈА

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ПРЕКРШОЧНИ ПОСТАПКИ ОД ОБЛАСТА НА ЗАБРАНЕТИТЕ ДОГОВОР И КОНЦЕНТРАЦИЈЕ

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА НАДВОРНА ДРЖАВНАТА ПОМОШ

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ОЦЕНКА НА ДРЖАВНАТА ПОМОШ

Одделение за меѓународна соработка, следење и примена на правото на ЕУ од аспект на заштита на конкуренцијата

Одделение за меѓународна соработка, следење и примена на правото на ЕУ од аспект на државната помош

Одделение за управување со човечки ресурси

Одделение за внатрешна ревизија